

รายงานผลการดำเนินการตาม

โครงการอบรมเกี่ยวกับระบบเบี้ยบ กฎหมาย
ที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล
สมาชิกสภาเทศบาล และประชาชนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑
เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑
ณ ห้องประชุมร่มโพธิ์ชัย เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

สำนักปลัด สำนักงานเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย
โทรศัพท์ ๐๘๒ - ๕๕๐๔๐๑ โทรสาร ๐๘๒ - ๕๕๐๔๐๐
www.Phochank.go.th

คำนำ

โครงการอบรมเกี่ยวกับระบบที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณบุริหาร พนักงานเทศบาล สภาชิกสภากเทศบาล และประชาชนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมร่มโพธิ์ชัย เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่จำเป็นในการบริหารและปฏิบัติหน้า สามารถให้คำปรึกษาแนะนำให้แก่ประชาชน ทั่วไปสำหรับความรู้ทางกฎหมายเบื้องต้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมาย สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในด้านต่างๆ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างส่วนราชการในพื้นที่และส่วนราชการนอกพื้นที่กับภาคประชาชนในพื้นที่ เกี่ยวกับงานกฎหมายให้มากขึ้น โดยมีผู้เข้าโครงการอบรมได้แก่ ผู้บุริหาร พนักงานเทศบาล สภาชิกสภากเทศบาล และประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๐๐ คน

รายงานผลการดำเนินงานโครงการอบรมเกี่ยวกับระบบที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณบุริหาร พนักงานเทศบาล สภาชิกสภากเทศบาล และประชาชนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ฉบับนี้ ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือส่วนที่ ๑ รายละเอียดโครงการ และส่วนที่ ๒ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมฯ

สำนักปลัด หวังว่า รายงานผลการดำเนินโครงการฉบับนี้ คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

สำนักปลัด

มกราคม ๒๕๖๑

สารบัญ

หน้า

สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ

ส่วนที่ ๑ รายละเอียดโครงการ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

๑

๑.๒ วัตถุประสงค์

๒

๑.๓ เป้าหมาย

๓

๑.๔ ระยะเวลา และสถานที่ดำเนินโครงการ

๓

๑.๕ หลักสูตร/หัวข้อการบรรยาย

๔

- ความรู้ที่นำไปเกี่ยวกับกฎหมายเรื่องหนี้ ค้ำประกัน จำนอง ขายฝาก

๕

- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท และการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทขั้นบังคับคดี

๕

- ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย เพื่อป้องกันอาชญากรรมและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๑๓

- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และหลักธรรมาภิบาลกับการ
บริหารงานภาครัฐ (การบริหารงานเทศบาลกับผลประโยชน์ทั้งช้อน)

๑๔

๑.๖ งบประมาณ

๑๗

๑.๗ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓๓

๓๓

ส่วนที่ ๒ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าโครงการ

๒.๑ วิธีการประเมินความพึงพอใจ

๓๔

๒.๒ สรุปผลการประเมิน

๓๕

๓๖

ภาคผนวก

๑. ภาพกิจกรรม

๓๙

๒. รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

๔๗

๓. หนังสือเชิญเข้าร่วมโครงการ

๔๖

๔. หนังสือขอความอนุเคราะห์วิทยากร

๔๗

๕. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตามโครงการ

๔๘

๖. หนังสือขออนุมัติดำเนินโครงการ

๔๙

๗. ที่มาของงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

๖๑

๗๐

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ทต.โพธิ์ชัย
ที่ นค ๕๓๗๐๑/๑๙๔

สำนักปลัด วันที่ ๒๙ ม.ค. ๒๕๖๑

โทรศัพท์, โทรสาร (๐๔๒) ๘๙๐๔๐๑, ๘๙๐๔๐๐

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนิน โครงการอบรมเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย ที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล สภาชิกสภากเทศบาล และประชาชนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลโพธิ์ชัย

อ้างถึง หนังสือบันทึกข้อความที่ นค ๕๓๗๐๑/๘๔๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายกฯ ได้อนุมัติให้ดำเนินโครงการอบรมเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย ที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล สภาชิกสภากเทศบาล และประชาชนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ โดยกลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหาร พนักงานเทศบาล สภาชิกสภากเทศบาล และประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๐๐ คน จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมร่มโพธิ์ชัย เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัด หนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรม ได้มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ และเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างส่วนราชการในพื้นที่และส่วนราชการนอกพื้นที่ กับภาคประชาชนในพื้นที่ เกี่ยวกับงานกฎหมายให้มากขึ้น

จากการอบรมโครงการฯ ในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคและการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นในด้านระเบียบ กฎหมาย ทำให้ทราบถึงปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้เบื้องต้น รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ ท้ายมาด้วยพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายอรุณ จิตมาตย์)

หน.สป.

๘๗๕๒/

(นายบุญรุ่ง พานรุตติน)
นายกฯ ทต.โพธิ์ชัย

สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ

โครงการอบรมเกี่ยวกับธรรมาภิบาล กฎหมาย ที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล และประชาชนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมร่วมโพธิ์ชัย เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่จำเป็นในการบริหารและปฏิบัติหน้า สามารถให้คำปรึกษาแนะนำให้แก่ประชาชน ทั่วไปสำหรับความรู้ทางกฎหมายเบื้องต้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมาย สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในด้านต่างๆ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างส่วนราชการในพื้นที่และส่วนราชการนอกพื้นที่กับภาคประชาชนในพื้นที่ เกี่ยวกับงานกฎหมายให้มากขึ้น โดยมีผู้เข้าโครงการอบรมได้แก่ ผู้บริหาร พนักงานเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล และประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๐๐ คน หลักสูตรการอบรมบรรยายรวม ๔ ชั่วโมง รวมรวมแบบประเมินโครงการได้ร้อยละของผู้เข้าร่วมอบรม ผลการประเมินโครงการสรุปได้ดังนี้

๑. ผลการจัดโครงการอบรมโครงการฯ

๑.๑	มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น ๙๑ คน
๑.๒	งบประมาณดำเนินโครงการทั้งสิ้น ๑๐,๐๐๐ บาท เปิกจ่ายจริง จำแนกเป็น
- ค่าใช้สอย	
- ค่าป้ายโครงการ	เป็นเงิน ๔๐๐ บาท
- ค่าอาหาร, อาหารว่างและเครื่องดื่ม	เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุ	
- ค่าวัสดุเครื่องเขียน และอุปกรณ์	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	
๙,๔๐๐ บาท	

๒. ผลการประเมินตนเองของผู้เข้าร่วมอบรมโครงการ

- ๒.๑ การจัดโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๙๑.๐๐
- ๒.๒ ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรมโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
- ๒.๓ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๓. ข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสัมมนา

ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมฯ มีความเห็นว่าการจัดโครงการครั้งนี้ได้ความรู้มากอย่างให้มีการจัด

โครงการอีก

ส่วนที่ ๑

รายละเอียดโครงการอบรมเกี่ยวกับระบบเบี้ยบ กฎหมาย ที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณะผู้บริหาร
พนักงานเทศบาล สภาชิกสภาเทศบาล และประชาชนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๑

**รายละเอียดโครงการอบรมเกี่ยวกับระบบที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณะผู้บริหาร
พนักงานเทศบาล สมาชิกสภากเทศบาล และประชาชนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑**

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ด้วยกฎหมายมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน เพราะการใช้ชีวิตในประจำวันของประชาชนย่อมต้องดำเนินอยู่ในกรอบแห่งกฎหมาย ที่เป็นบรรทัดฐานอันเดียวกัน เรื่องของบทบัญญัติของกฎหมายนั้น เป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจและติดตามการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เนื่องจากกฎหมายก็ย่อมจะเปลี่ยนแปลงไปตาม ภาระที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย แต่ปัจจุบันมีประชาชนจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องด้วยภารกิจต่าง ๆ ทำให้ไม่มีโอกาสในการศึกษาทำความรู้ความที่เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เมื่อเกิดกรณีปัญหาขึ้นก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหา หรือเข้าใจประเด็นปัญหาได้อย่างถ่องแท้ และ ปล่อยเวลาล่วงเลยไปเนื่องจากปัญหาเรื้อรังแก้ไขได้ยาก จนต้องพึงพาการให้บริการด้านกฎหมายกับเอกชนซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก ถ้าหากได้รับการแก้ไขปัญหารือรับทราบข้อมูลในการปฏิบัติที่ถูกต้องก่อนปัญหา ก็จะไม่ เรื้อรังกลับเป็นเรื่องใหญ่

เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย เป็นราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามมาตรา ๕๐ มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นที่คณะผู้บริหาร สมาชิกสภा พนักงานเทศบาล ลูกจ้าง จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่จำเป็น ในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเหลือประชาชน สามารถให้คำปรึกษาแนะนำให้แก่ประชาชนทั่วไปสำหรับความรู้ทางกฎหมายในเบื้องต้นได้ ประกอบกับประชาชนทั่วไปองก์สมควรที่ได้รับการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการติดต่อราชการ หรือนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต สำหรับแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าในการดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ ต่อไปได้ ดังนั้น เทศบาลตำบลโพธิ์ชัยจึงได้ เกิดแนวความคิดจัดทำโครงการอบรมเกี่ยวกับระบบที่ใช้ในการบริหารงานดังกล่าวขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้คณะผู้บริหาร สมาชิกสภा พนักงานเทศบาล ลูกจ้าง มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่จำเป็นในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำให้แก่ประชาชนทั่วไปสำหรับความรู้ทางกฎหมายในเบื้องต้นได้

๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทั่วไป ได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ ต่อไปได้

๓. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างส่วนราชการในพื้นที่และส่วนราชการนอกพื้นที่ กับภาคประชาชนในพื้นที่ เกี่ยวกับงานด้านกฎหมาย ให้มีมากขึ้น

๑.๓ เป้าหมาย

ดำเนินโครงการฝึกอบรม ให้แก่คณะผู้บริหาร สมาชิกสภा พนักงานเทศบาล ลูกจ้าง ของเทศบาลและ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย จำนวน ๑๐๐ คน

๑.๔ ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

วันพุธสบดี ที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๑ จำนวน ๑ วัน ณ ห้องประชุมร่มโพธิ์ชัย เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

๑.๕ หลักสูตร/หัวข้อการบรรยาย

หัวข้อการบรรยาย เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายเรื่องหนี้ ค้าประกัน จำนำง ขายฝาก

บรรยายโดย วิทยากรจากสำนักงานบังคับคดี จังหวัดหนองคาย
นายสุเมษ เทียนไฟบูลย์ ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดี จังหวัดหนองคาย

สรุปความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายเรื่องหนี้ ค้าประกัน จำนำง ขายฝาก การกู้ยืมเงิน

การกู้ยืมเงินกันนั้น หากมีวัตถุประสงค์ที่ชัดต่อกฎหมายการกู้ยืมเงินดังกล่าวก็ตกเป็นโมฆะ ดังเช่นที่มาตรา ๑๕๐ บัญญัติไว้ว่า “การได้มีวัตถุเป็นการต้องห้ามซัดแจ้งโดยกฎหมายเป็นการพ้นวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐๗/๒๔๘๗กู้เงินไปเพื่อค้าฝืนเงื่อนย่อน เป็นนิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์ต้องห้ามซัดต่อกฎหมายและขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนตกเป็นโมฆะ ปัญหาว่าวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินได้จะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีงามของประชาชนหรือไม่ จะต้องพิจารณาดูเป็นกรณีๆ ไปแต่การที่พระภิกษุสงฆ์ให้กู้ยืมเงินนั้น ดูๆ ไปในเบื้องต้นนั้นไม่เหมาะสมและน่าจะขัดกับหลักพระพุทธศาสนาแต่ก็ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้พระภิกษุนำเงินส่วนตัวออกให้บุคคลกู้ยืมโดยคิดดอกเบี้ย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๗๓/๒๕๓๘พระภิกษุก์เป็นบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายทั้งการให้กู้ยืมเงินเป็นการสงบเคราะห์ผู้เดือดร้อนได้ทางหนึ่งการที่โจทก์ซึ่งเป็นพระภิกษุให้จำเลยที่ ๑ กู้ยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดจึงไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีของประชาชน

สัญญาภัยเงินจะบริบูรณ์ก็ต่อเมื่อมีการส่งมอบเงินที่ยืม มาตรา ๖๕๐ อันว่าบันใช้สันเปลืองนั้นคือสัญญาซึ่งผู้ให้ยืมโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินชนิดใช้ไปสินไปนั้นเป็นปริมาณมีกำหนดให้ไปเก็บผู้ยืม และผู้ยืมตกลงว่าจะคืนทรัพย์สินเป็นประเภทนิด และปริมาณเข่นเดียวกันให้แทนทรัพย์สินซึ่งให้ยืมนั้นสัญญานี้ย่อมบริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบทรัพย์สินที่ยืมดังนั้นสัญญาภัยเงินจะบริบูรณ์เมื่อส่งมอบเงินที่ยืมทราบได้ทั้งไม่มีการส่งมอบเงินที่ยืมทราบนั้นจะถือไม่ได้ว่ามีสัญญาภัยเงินกัน ทั้งๆ ที่จะได้ตกลงกันแล้วและแม้จะได้ทำหนังสือสัญญาลงลายมือชื่อกันแล้วกฎหมายก็ถือว่าสัญญาภัยเงินนั้นไม่บริบูรณ์การส่งมอบเงินตามมาตรา ๖๕๐ นั้นอาจจะมีได้ ๓ ลักษณะใหญ่ๆ กล่าวคือ เป็นการส่งมอบเงินให้แก่ผู้กู้ยืมจริงๆ โดยส่งเป็นธนบัตร หรือเหรียญภาษาปั้นและแม้จะส่งมอบเงินที่กู้ยืมด้วยHECKที่จะต้องนำไปขึ้นเงินจากธนาคารอีก ก็ถือว่าเป็นการส่งมอบแล้วเช่นกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๔๔/๒๕๑๖ จำเลยทำสัญญาค้ำประกันไว้ในฐานะหนี้ประทานส่วนสัญญาจำนวนองได้ทำไว้เพื่อประกันหนี้เงินค้ำตามสัญญาค้ำหนี้จำนวนองจึงเป็นหนี้อุปกรณ์โจทก์จึงไม่มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินให้จำเลยตามสัญญาจำนวนองเมื่อจำเลยรับว่าโจทก์ได้จ่ายเงินให้จำเลยรับไปภายหลังทำสัญญาค้ำเพียง ๑วัน ก็ต้องถือว่าจำเลยได้รับเงินจากโจทก์ไปตามสัญญาค้ำสัญญาค้ำจึงบริบูรณ์ตามกฎหมายผู้ให้ยืมไม่ได้ส่งมอบเป็นเงินตราแต่ได้อ่อนหนี้ที่มีอยู่มาแปลงเป็นหนี้เงินค้ำซึ่งก็ถือได้ว่ามีการส่งมอบเงินค้ำโดยปริยายแล้วเช่นกันก็ได้ เช่นคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑/๒๕๗๒ เอาจำนวนเงินที่เป็นหนี้กันอยู่ก่อนแล้ว marrow ทำเป็นหนังสือคู่ขั้นภายหลัง สัญญานั้นสมบูรณ์ตามกฎหมาย ***แต่ถ้าไม่มีหนี้เดิมที่จะแปลงเป็นหนี้เงินค้ำ เพราะหนี้เดิมยังไม่เกิดก็จะถือว่ามีการส่งมอบเงินค้ำไม่ได้***

การค้ำยืมเงินแต่ผู้ให้ค้ำส่งมอบทรัพย์สินนี่ให้แทนเงินหากผู้ค้ำยืมได้รับของอื่นกัน่าจะถือว่าได้รับเงินแล้วเช่นกัน ซึ่งการค้ำยืมเงินโดยผู้ให้ค้ำส่งมอบทรัพย์สินอื่นให้แทนเงินค้ำยังเป็นเรื่องของการค้ำยืมเงินมิใช่เป็นการค้ำมิใช่สื้นเปลืองทั้งๆ ไปซึ่งเรื่องดังกล่าวปรากฏในมาตรา ๖๕๖ ที่บัญญัติว่า “ถ้าทำสัญญาค้ำยืมเงินกันและผู้ค้ำยืมยอมรับเอกสารสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนจำนวนเงินนั้นให้รับหนี้เงินค้างชำระโดยจำนวนเท่ากับราคากองตลาดแห่งสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้นในเวลา และ ณ สถานที่ส่งมอบ” คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๙/๒๕๗๒ ทำสัญญาค้ำเงินกัน ผู้ค้ำไม่ได้รับเงินตามสัญญาแต่ได้รับข้าวไปแทน ดังนั้นสัญญาค้ำเงินนั้นก็ใช้ได้แต่ต้องคิดเงินกันตามจำนวนและราคาข้าวที่ได้รับไป จะคิดเอาตามจำนวนเงินที่กล่าวในสัญญามิได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๖๕๖ เมื่อสัญญาค้ำยืมจะต้องมีการส่งมอบแล้ว การส่งมอบนั้นมีเรื่องที่ต้องพิจารณาต่อไปว่าการส่งมอบนั้น ผู้ให้ค้ำต้องส่งมอบเงินค้ำให้แก่ผู้ค้ำ เมื่อใด เพราหากไม่มีการส่งมอบแม้จะมีการทดลองค้ำยืมเงินกันสัญญาค้ำไม่สมบูรณ์ดังนั้นถ้ามีการทดลองค้ำยืมเงินกันแล้ว ผู้ให้ค้ำส่งมอบเงินให้แก่ผู้ค้ำทันทีที่มีการทดลอง หรือส่งมอบในภายหลัง เช่น อีก ๑ วัน หรือ ๑ สัปดาห์ก็ได้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๖/๒๕๔๕ การค้ำยืมเงินนั้น การที่ผู้ค้ำไม่ได้รับเงินไปในวันทำสัญญา ไม่หมายความเสมอไปว่า สัญญาจะไม่สมบูรณ์การส่งมอบนั้น จะบริบูรณ์ต่อเมื่อผู้ให้ค้ำหรือตัวแทนของผู้ให้ค้ำส่งมอบให้แก่ผู้ค้ำหรือตัวแทนของผู้ค้ำ ***นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่จะต้องพิจารณาอีกว่า ผู้ให้ค้ำจะต้องเป็นเจ้าของเงินที่ให้ค้ำด้วยหรือไม่*** แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้ หากผู้ให้ค้ำเป็นเจ้าของเงินที่ให้ค้ำ ผู้ค้ำได้รับอนุกรรมสิทธิ์ในเงินไปให้แก่ผู้ค้ำหากผู้ค้ำไม่ใช่เจ้าของเงินที่ให้ค้ำ แต่ได้นำเงินของบุคคลอื่นมาให้ค้ำโดยได้รับความยินยอมหรือได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของเงินผู้ให้ค้ำมีสถานะเป็นเจ้าหนี้เงินค้ำหากผู้ค้ำไม่ใช่เจ้าของเงินที่ให้ค้ำ แต่ได้นำเงินของบุคคลอื่นมาให้ค้ำโดยไม่ได้รับความยินยอมหรือได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของเงิน หากผู้ค้ำได้รับเงินมาโดยสุจริตก็มีสิทธิในเงินดังกล่าวและสัญญาค้ำมีผลผูกพันผู้ค้ำ การได้มาโดยสุจริตให้ดูเวลาที่ได้มาหากเวลาที่ได้เงินมาไม่รู้ว่าเป็นเงินของผู้อื่นซึ่งไม่ใช่ของผู้ให้ค้ำแต่มาภรรยาภัยหลังคั่งถือว่าได้มาโดยสุจริตอยู่ดังเดิม

หลักเกณฑ์ในการค้ำยืมเงิน มาตรา ๖๕๓ วรรคแรก “การค้ำยืมเงินเกินกว่าสองพันบาทขึ้นไปนั้นถ้ามิได้มีหลักฐานแห่งการค้ำยืมเป็นหนี้สืออย่างโดย yogurt หนึ่งลงลายมือชื่อผู้ค้ำมิเป็นสำคัญ จะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่” การค้ำยืมเงินต่ำกว่า ๒,๐๐๐ บาท หรือ ๒,๐๐๐ บาท พอดีไม่ตกลอยู่ในบังคับของมาตราหนึ่งนี้ต้องเป็นการค้ำยืมเงินตั้งแต่ ๒,๐๐๐.๐๑ บาท ขึ้นไป จึงจะตกลอยู่ภายใต้มาตราหนึ่งโดยจะต้องมีหลักฐานเป็นหนี้สือและลงลายมือชื่อผู้ค้ำ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๖๗/๒๕๗๗ บันทึกการเปรียบเทียบของจำเลยมีข้อความว่า “จำเลยยอมรับว่าได้ยืมเงินโจทก์ไป ๘๐๐ บาท แต่ได้ใช้แล้วไม่ติดค้างและได้ลงลายมือชื่อจำเลยไว้เป็นหลักฐานการค้ำยืมเงินเอกสารเป็นหลักฐานการค้ำยืมเงินนั้นไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในเอกสารฉบับเดียวกัน แต่สามารถปรากฏอยู่ในเอกสารหลายฉบับซึ่งสามารถอ่านรวมกันแล้วได้ความว่ามีการค้ำยืมเงินกัน เช่นคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑/๒๕๗๗ หนังสือที่มีไปขอຍืมเงินเข็คสองจ่ายและการเขียนรับเงินไปรวมกันฟังได้ว่าเป็นหลักฐานแห่งการค้ำยืมตามกฎหมายหลักฐานการค้ำยืมนั้นกฎหมายมิได้กำหนดว่าจะต้องมีรายละเอียดอย่างไรบ้าง แต่ก็เป็นที่เข้าใจว่าหลักฐานการค้ำยืมเงินไม่จำเป็นว่าจะต้องมีอย่างคำหรือข้อความว่าได้มีการค้ำยืมเงินกันก็ให้หลักฐานเป็นหนังสือนั้นไม่จำเป็นต้องมีข้อความว่าใครเป็นผู้ค้ำ ผู้ให้ค้ำหลักฐานการค้ำยืมเงินแม้มิได้แสดงว่าเป็นหนี้เงินค้ำ เพียงแต่ว่า

เป็นหนี้เงินก็ถือเป็นหลักฐานเงินกู้ได้แล้วหลักฐานการคุ้ยมเงินจะต้องปรากฏจำนวนเงินที่กู้ยืม หากว่าหลักฐานนั้นไม่ปรากฏจำนวนเงินที่กู้ยืมก็ให้เป็นหลักฐานไม่ได้เอกสารการคุ้ยมเงินแม้ไม่มีการลงวันที่ ก็ใช้เป็นหลักฐานตามมาตรา ๖๕๓ ได้หลักฐานเป็นหนังสือน้อยจะต้องอ่านแล้วมีข้อความทำให้เข้าใจว่าได้มีการคุ้ยมเงินกันหากเอกสารหรือหลักฐานใดมิได้มีข้อความหรือรายละเอียดบ่งชี้ว่ามีการคุ้ยมกันใช่หลักฐานการคุ้ยมเงินเช็คไม่เป็นหลักฐานแห่งการคุ้ยม เพราะไม่มีที่ได้ในเช็คแสดงให้เห็นว่ามีการคุ้ยมเงินกันอาจเป็นเช็คสั่งจ่ายเรื่องใดก็ได้อย่างไรก็ตามแม้ว่าเช็คหรือตัวเงินจะไม่ใช่หลักฐานการคุ้ยมเงินแต่ก็สามารถนำมาใช้พ้องเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามเช็คหรือตัวเงินนั้นได้ แต่ต้นข้อเช็ค หากมีข้อความแสดงให้เห็นว่ามีการคุ้ยมเงินก็ถือเป็นหลักฐานการคุ้ยมเงินได้แต่หากอ่านแล้วไม่มีข้อความว่าเป็นการคุ้ยมเงินก็ถือเป็นหลักฐานการคุ้ยมเงินไม่ได้เวลาที่จะต้องมีหลักฐานการคุ้ยมเงินจะเกิดขึ้นในขณะทำสัญญาคุ้ยมเงินกัน หรือจะเกิดขึ้นภายหลังก็ได้เอกสารที่จะเป็นหลักฐานเป็นหนังสือนั้นจะต้องลงลายมือชื่อผู้ยืมหากไม่มีการลงลายมือชื่อผู้ยืม ก็ไม่ถือว่ามีหลักฐานเป็นหนังสือการลงลายมือชื่อจะลงเป็นภาษาอังกฤษได้หรือจะเป็นการลงลายพิมพ์นิ่วมือหรือแกะได้หรือเครื่องหมายอื่นที่นำองเดียวกันก็ได้สำหรับในกรณีผู้คุ้ยมเงินไม่สามารถเขียนหนังสือได้หรือไม่ต้องการลงลายมือชื่อก็สามารถลงลายมือชื่อโดยการพิมพ์ลายนิ่วมือโดยจะต้องมีพยานลงลายมือชื่อรับรองสองคนด้วยหากไม่มีการลงลายมือชื่อรับรองเลย หรือลงลายมือชื่อคนเดียวหรือลงลายมือชื่อในฐานะพยานโดยไม่เห็นว่าผู้กู้เป็นคนลงลายพิมพ์นิ่วมือก็ถือว่าการลงลายพิมพ์นิ่วมือนั้นใช้ไม่ได้หลักฐานการคุ้ยมดังกล่าวจึงไม่สามารถนำมาใช้ในการฟ้องร้องบังคับคดีได้ในกรณีที่ผู้กู้เป็นผู้เขียนเอกสารการคุ้ยมเงินทั้งหมดแม้จะระบุชื่อว่าเป็นผู้กู้ แต่ไม่ได้ลงลายมือชื่อผู้กู้ไว้ก็ไม่ถือว่าเอกสารนั้นเป็นหลักฐานการคุ้ยมเงินที่ถูกต้องตามมาตรา ๖๕๓ อัตราดอกเบี้ยในกรณีที่มีการตกลงกันว่า ผู้กู้จะต้องชำระดอกเบี้ยจากต้นเงินที่กู้ด้วยแต่ค่าสัญญามิได้กำหนดกันไว้ ผู้กู้จะต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราเท่าไรต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗ “ถ้าจะต้องเสียดอกเบี้ยแก่กันและมิได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้โดยนิติกรรมหรือโดยบทกฎหมายอันชัดแจ้ง ให้ใช้อัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี” ในกรณีที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยจะคิดดอกเบี้ยเกินกวาร้อยละ ๑๕ ต่อปีไม่ได้ โดยมาตรา ๖๕๔ “ท่านห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปีถ้าในสัญญากำหนดดอกเบี้ยเกินกว่านั้น ก็ให้ลดลงมาเป็นร้อยละสิบห้าต่อปี” ผลของการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ผู้ให้กู้จะเรียกดอกเบี้ยไม่ได้เลยเพราะมีพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๕ บัญญัติห้ามมิให้เรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ร้อยละ ๑๕ ต่อปี

การชำระหนี้เงินกู้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระผู้กู้เงินจะต้องชำระหนี้เงินกู้คืนทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยตามจำนวนเงินที่ได้ตกลงกับผู้ให้กู้ สำหรับการชำระหนี้เงินกู้เพียงบางส่วนนั้นผู้กู้จะทำได้หรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับข้อตกลงกันระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้ถ้าความท่องคดีอาชญากรรมฟ้องเรียกเงินกู้คืน ต้องใช้อายุความท่วงไปมีกำหนด ๑๐ ปี ตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๘/๑๙๙ อายุความฟ้องเรียกดอกเบี้ยเงินกู้ที่ค้างชำระ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๕๑/๒๔๗๗ เมื่อว่าบบทบัญญัติในเรื่องการคุ้ยมจะมิได้กำหนดในเรื่องอายุความไว้ก็ตามอายุความฟ้องร้องເວດອอกเบี้ยก็ไม่ได้ใช้อายุความ ๑๐ ปี เมื่อมีการฟ้องเรียกเงินกู้คืนเนื่องจากมาตรา ๑๙๘/๑๙๙ กำหนดว่าสิทธิเรียกร้องເວດອอกเบี้ยที่ค้างชำระมีกำหนดอายุความห้าปีดังนั้นหากผู้ให้กู้ฟ้องคดีเรียกເວດออกเบี้ยเงินกู้เกินกว่าห้าปีก็เป็นอันขาดอายุความ

ค้ำประกัน ลักษณะของสัญญาค้ำประกัน

๑. ผู้ค้ำประกันต้องเป็นบุคคลภายนอก คือ ต้องเป็นบุคคลภายนอกสัญญา(ระหว่างเจ้าหนี้ ลูกหนี้) มิได้มีส่วนได้เสียในหนี้นั้น

๒. ต้องมีหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้สัญญาค้ำประกันเป็นการเอาบุคคลมาเป็นประกันการชำระหนี้ โดยที่ความผูกพันของผู้ค้ำประกันเป็นลูกหนี้นั้นที่สอง

๓. ต้องผูกพันตนต่อเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้นั้นการค้ำประกันจะต้องเป็นเรื่องที่บุคคลภายนอกผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ คือ ต้องทำสัญญากับเจ้าหนี้ ถ้าไปทำสัญญากับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหนี้ สัญญานั้นไม่ใช่สัญญาค้ำประกันของเขตความรับผิดของผู้ค้ำประกัน

ผู้ค้ำประกันผูกพันตนรับผิดต่อเจ้าหนี้เพียงได้ก็ต้องรับผิดตามนั้น นอกจากนั้นกฎหมายยังมีบทบัญญัติไว้อีกว่า อันค้ำประกันอย่างไม่มีจำกัดนั้นยอมคุ้มครองเดียวกับเบี้ยและค่าสินใหม่ทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นด้วย

๑. ผู้ค้ำประกันจะจำกัดความรับผิดไว้หรือไม่ก็ได้ โดยอาจจะจำกัดวงเงินในความรับผิดไว้ หรือจะจำกัดระยะเวลาความรับผิดไว้ก็ได้แล้วแต่ผู้ค้ำประกันกับเจ้าหนี้จะตกลงกัน ข้อสำคัญคือข้อจำกัดความรับผิดของผู้ค้ำประกันจะต้องระบุไว้ให้ชัด

๒. ถ้าผู้ค้ำประกันไม่จำกัดความรับผิดไว้ นอกจากหนี้ที่ค้ำประกันโดยตรงแล้ว สัญญาค้ำประกันย่อมคลุมถึงดอกเบี้ย ค่าสินใหม่ทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นด้วย แม้สัญญาค้ำประกันจะไม่ได้ระบุข้อความนี้ไว้ ผู้ค้ำประกันจะปฏิเสธความรับผิดไม่ได้

ผลก่อนชำระหนี้ เมื่อลูกหนี้ผิดนัดลงเมื่อใด เจ้าหนี้ก็สามารถเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้ตั้งแต่ตอนนั้นข้อยกเว้น

๑. เมื่อเจ้าหนี้ทวงให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันจะขอให้เรียกลูกหนี้ชำระก่อนก็ได้ เว้นแต่ลูกหนี้จะถูกศาลพิพากษาให้เป็นคนล้มละลาย หรือไม่ปรากฏว่าลูกหนี้ไปอยู่แห่งใดในพระราชอาณาเขต

๒. ถึงแม้จะได้เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อนตามข้อ ๑ แล้วก็ตาม แต่ถ้าผู้ค้ำประกันพิสูจน์ได้ว่าลูกหนี้นั้นมีทางที่จะชำระหนี้ได้ และการที่จะบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้นั้นจะไม่เป็นการยาก เจ้าหนี้จะต้องบังคับการชำระหนี้รายนั้นออกจากทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อน

๓. ถ้าเจ้าหนี้มีทรัพย์ของลูกหนี้ยึดถือไว้เป็นประกัน และเมื่อผู้ค้ำประกันร้องขอให้บังคับชำระหนี้กับทรัพย์นั้นก่อน เจ้าหนี้จะต้องให้ชำระหนี้ออกจากทรัพย์ซึ่งเป็นประกันนั้นก่อน”

ผลภายหลังการชำระหนี้

๑. สิทธิไม่เบี้ยและรับช่วงสิทธิผู้ค้ำประกันซึ่งได้ชำระหนี้แล้ว ยอมมีสิทธิที่จะไม่เบี้ยออกจากลูกหนี้ เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ยและการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างใดๆ เพราะการค้ำประกันนั้นผู้ค้ำประกันยอมเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ที่มีเหนือลูกหนี้ด้วย

๒. ผู้ค้ำประกันมีสิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ นอกจากข้อต่อสู้ซึ่งผู้ค้ำประกันมีต่อเจ้าหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันยังอาจยกข้อต่อสู้ที่ลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย

๓. ผู้ค้ำประกันลดพันจากการชำระหนี้ในบางกรณี ถ้าเพรษการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของเจ้าหนี้เอง เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงได้ทั้งหมด หรือแต่บางส่วนในสิทธิ์ดี จำนำก็ดี และบุริมสิทธิอันได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะทำสัญญาค้ำประกันเพื่อชำระหนี้นั้น ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพันจากความรับผิดเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราการนั้น

ความระงับสืบไปแห่งการค้ำประกัน

๑. หนี้ระงับค้ำประกันย่อมหลุดพันจากความรับผิด เมื่อหนี้ของลูกหนี้ระงับสืบไปไม่เวราเหตุใดๆ

๑.๑) ลูกหนี้ชำระหนี้ครบถ้วนให้แก่เจ้าหนี้แล้ว

๑.๒) หนี้ประทานซึ่งเป็นหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้หรือนายจ้างกับลูกจ้างขาดอายุความแล้ว แม้ว่าสัญญาค้ำประกันยังไม่ขาดอายุความก็ตาม

- ๑.๓) เจ้าหนี้ปลดหนี้ให้ลูกหนี้แล้ว
- ๑.๔) เจ้าหนี้กับลูกหนี้ได้หักกลบลบหนี้กันระหว่างหนี้ของเจ้าหนี้และของลูกหนี้
- ๑.๕) เจ้าหนี้กับลูกหนี้ตกลงแปลงหนี้ใหม่
- ๑.๖) หนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ได้เกลื่อนกลืนกัน
- ๑.๗) เจ้าหนี้กับลูกหนี้ได้ทำสัญญาประนีประนอมความกัน โดยเจตนาให้หนี้ตามสัญญาค้าประกันระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้

๒. ผู้ค้าประกันบอกเลิกการค้าประกัน

เมื่อผู้ค้าประกันบอกเลิกสัญญาค้าประกันไปยังเจ้าหนี้เมื่อใด ผู้ค้าประกันก็หลุดพ้นจากความรับผิดต่อเจ้าหนี้ตั้งแต่วันที่มีการบอกเลิกสัญญาค้าประกัน ผู้ค้าประกันมีความรับผิดในหนี้ของลูกหนี้ที่ได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนวันบอกเลิกสัญญาค้าประกันเท่านั้น ส่วนหนี้ที่เกิดขึ้นหลังจากมีการบอกเลิกสัญญาค้าประกันแล้ว ผู้ค้าประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดในหนี้ดังกล่าว แต่ถ้าไม่มีข้อสัญญาเลิกการค้าประกัน เช่นนั้น ผู้ค้าประกันไม่อาจบอกเลิกสัญญาค้าประกันได้ถ้าเป็นการค้าประกันอย่างมีกำหนดระยะเวลาแล้ว ผู้ค้าประกันย่อมไม่อาจบอกเลิกสัญญาค้าประกันได้ก่อนกำหนดเวลาดังกล่าว

๓. เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้

เมื่อหนี้ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้แล้ว เจ้าหนี้กับลูกหนี้ได้ตกลงกันโดยเจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ของลูกหนี้ออกไป โดยผู้ค้าประกันไม่ยินยอมด้วย

๔. เจ้าหนี้ไม่รับชำระหนี้

หนี้ของลูกหนี้ถึงกำหนดชำระหนี้แล้ว ผู้ค้าประกันขอชำระหนี้แทนลูกหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แล้ว แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้าประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดทันที

๕. เมื่อผู้ค้าประกันตาย แยกพิจารณาเป็น ๒ กรณี

(๑) ถ้าผู้ค้าประกันตายก่อนที่ลูกหนี้จะได้ชื่อว่าผิดนัด หรือถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ กรณีนี้สัญญาค้าประกันจะงับเพรียสัญญาค้าประกันนั้นเป็นการเฉพาะตัวของผู้ที่ทำสัญญาค้าประกัน

(๒) ถ้าผู้ค้าประกันตายหลังจากที่ผู้ค้าประกันเกิดความรับผิดตามสัญญาค้าประกัน กรณีนี้สัญญาค้าประกันผูกพันกองทรัพย์สินของผู้ค้าประกัน ไม่ใช่เรื่องเฉพาะตัวของผู้ค้าประกัน ดังนั้นเมื่อผู้ค้าประกันตายความรับผิดตามสัญญาค้าประกันย่อมผูกพันทรัพย์สินของผู้ค้าประกัน และหากอดไปยังทายาท สัญญาค้าประกันยังไม่ระงับ

จำนวน

ความหมายของสัญญาจำนวนสัญญาจำนวนเป็นการประกันหนี้ด้วยทรัพย์อย่างหนึ่ง มาตรา ๗๐๒ บัญญัติว่า “อันว่าจำนวนนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้จำนองเอาทรัพย์สินตราไว้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่าผู้รับจำนองเป็นประกันการชำระหนี้ โดยไม่ส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้รับจำนองผู้รับจำนองชอบที่จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองก่อนเจ้าหนี้สามัญมิพักต้องพิเคราะห์ว่ากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจะได้โอนไปยังบุคคลภายนอกแล้วหรือหาไม่” ลักษณะของสัญญาจำนวนของการจำนองเป็นการเออทรัพย์ไปผูกพัน เป็นการประกันด้วยทรัพย์ ผู้ที่เออทรัพย์เข้าผูกพันหรือจำนองนั้น จะเป็นตัวลูกหนี้เองหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจะจำนวนของทรัพย์สินประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระก็ยอมได้การที่นำทรัพย์สินมาจำนวนไว้เพื่อประกันการชำระหนี้นั้น ต้องมีหนี้ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้อยู่ก่อนแล้ว ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นสัญญาประกันแล้วซึ่งมีสัญญาจำนวนที่เป็นการนำเออทรัพย์สินไปตราเป็นประกันหนี้นั้น

ซึ่งอาจเรียกได้ว่า เป็นสัญญาอุปกรณ์ ผู้ที่ทำสัญญาจำนำองนั้นอาจเป็นตัวลูกหนี้หรืออาจเป็นบุคคลภายนอกซึ่งถ้าบุคคลภายนอกมิใช่ลูกหนี้สัญญาจำนำองก็จะมีลักษณะคล้ายกับสัญญาค้ำประกัน ต่างกันที่สัญญาจำนำองนั้นเป็นการประกันด้วยทรัพย์ มิใช่บุคคล หนี้ที่เอาทรัพย์มาจำนำองเพื่อเป็นหลักประกันนั้นจะเป็นหนี้อะไรก็ได้ แต่ส่วนมากแล้วเป็นหนี้เงินกู้หรือค่าเสียหายการจำนำองนั้นไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินที่จำนำองให้แก่ผู้รับจำนำอง แต่ต้องทำการจดทะเบียนจำนำอง เนื่องจากทรัพย์ที่จำนำองนั้นต้องเป็นทรัพย์ที่มีทะเบียน ภาระติดพันธ์ใดๆที่เกี่ยวกับทรัพย์อาจดูได้จากทะเบียน การที่ไม่ต้องส่งมอบเปลี่ยนมือทรัพย์สินที่จำนำองนั้นมีประโยชน์ กล่าวคือผู้จำนำองที่เป็นเจ้าของทรัพย์นั้นยังสามารถหาประโยชน์จากทรัพย์ที่จำนำองไว่นั้นได้ ผู้จำนำองอาจจะทำการจำหน่ายจ่ายโอนหรือจำนำองทรัพย์ต่อ ก็ได้ โดยภาระจำนำองรายก่อนๆ ก็จะติดไปกับทรัพย์นั้นด้วย

ทรัพย์ที่จำนำอง

มาตรา ๗๐๓ “อันสังหาริมทรัพย์นั้นอาจจำนำองได้ไม่ว่าประเภท ใด ๆ สังหาริมทรัพย์อันจะกล่าวต่อไปนี้ก็อาจจำนำองได้ดุจกัน หากว่าได้จดทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมายคือ

(๑) เรือมีร่องตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป

(๒) แพ

(๓) สัตว์พาหนะ

(๔) สังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ซึ่งกฎหมายหากบัญญัติไว้ให้จดทะเบียน เฉพาะการ”

ประเภทของทรัพย์ที่จำนำองได้

๑. อสังหาริมทรัพย์หมายความว่าที่ดินและทรัพย์อันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะ เป็นภาระ หรือ ประกอบเป็นอันเดียว กับที่ดิน นั้น และ หมายความรวมถึงทรัพย์สิทธิอันเกี่ยวกับที่ดินหรือ ทรัพย์ อันติดอยู่กับ ที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียว กับที่ดินนั้น ด้วย

๒. สังหาริมทรัพย์ที่อาจจำนำองเป็นหลักประกันหนี้ได้หากว่าได้จดทะเบียนไว้ตามกฎหมาย ซึ่งถ้ายังไม่จดทะเบียนก็ยังจำนำองไม่ได้ คือ เรือมีร่องตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะ ซึ่งต้องมีทะเบียนจึงสามารถจำนำองได้ ซึ่งทรัพย์เหล่านี้เป็นทรัพย์ที่เวลาทำสัญญาซื้อขายต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ส่วนสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ซึ่งกฎหมายหากบัญญัติไว้ให้จดทะเบียน เฉพาะการหมายความว่า เพื่อประโยชน์แห่งการจำนำอง จึงได้มีกฎหมายอนุญาตให้สังหาริมทรัพย์บางประเภทนั้นสามารถจดทะเบียนเพื่อการนำทรัพย์นั้นมาจำนำองได้ เช่น พรบ.จดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่อนุญาตให้สามารถจำนำองเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วสำหรับทรัพย์ อื่นๆนอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ไม่สามารถจำนำองได้ แม้ว่าสังหาริมทรัพย์บางอย่างนั้นจะเป็นสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียน เช่น รถยนต์ อาวุธปืน ทะเบียนเหล่านี้ไม่ใช่ทะเบียนที่มีลักษณะของทะเบียนที่แสดงกรรมสิทธิ์โดยตรง เพียงจัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างโดยเฉพาะของทางราชการเท่านั้น

ผู้มีสิทธิจำนำอง

ผู้จำนำองต้องเป็นเจ้าของทรัพย์ที่จำนำอง มาตรา ๗๐๕ “การจำนำองทรัพย์สินนั้น นอกจากผู้เป็นเจ้าของในขณะนั้นแล้วท่านว่าครอื่นจะจำนำองหาได้ไม่” เนื่องจากการจำนำองเป็นการนำทรัพย์ไปเป็นประกันการชำระหนี้ไว้ แก่เจ้าหนี้ ถ้าลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เจ้าหนี้มีสิทธิบังคับจำนำองเอาจากทรัพย์ ซึ่งอาจจะเป็นการเอาทรัพย์ที่จำนำองนั้นออกขายทอดตลาดหรือบังคับเอาทรัพย์จำนำองหดลดเป็นสิทธิ ซึ่งมีผลทำให้ทรัพย์นั้นต้องเปลี่ยนมือไป ดังนั้นผู้จำนำองจึงต้องเป็นเจ้าของทรัพย์และต้องเป็นเจ้าของทรัพย์ในขณะทำสัญญา กล่าวคือไม่ใช่จะเป็นเจ้าของทรัพย์ในอนาคต ผู้จำนำองอาจเป็นบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจโดยชอบจากเจ้าของทรัพย์ก็ได้ ถ้าผู้จำนำองไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่จำนำองหรือไม่ได้

เป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจโดยชอบจากเจ้าของ การจำนวนนั้นไม่ผูกพันเจ้าของที่แท้จริง แม้ว่าผู้รับจำนวนจะรับจำนวนไว้โดยสุจริต เสียค่าตอบแทนและได้จดทะเบียนโดยสุจริตก็ตามข้อยกเว้นแม้ว่าผู้จำนงจะไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่จำนวนแต่การจำนวนอาจมีผลผูกพันทรัพย์สินและเจ้าของทรัพย์สินได้ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเจ้าของทรัพย์สินมีส่วนรู้เห็นที่เป็นพฤติกรรมแสดงออกว่าเจ้าของทรัพย์นั้นรู้เห็นยินยอมในการจำนวน ตามมาตรา มาตรา ๗๐๔ บุคคลคนหนึ่งจะจำนวนทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ ก็ให้ทำได้

ข้อความในสัญญาจำนวนและแบบของสัญญา

มาตรา ๗๑๕ “อันสัญญาจำนวนนั้น ท่านว่าต้องเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่” สัญญาจำนวนนั้นและไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หากการจำนวนมีได้ทำตามแบบที่กำหนดไว้ในสัญญาจำนวนเป็นโมฆะ

สิทธิจำนวนครอบคลุมเพียงใด

ทรัพย์ที่จำนวนนองออกจากเป็นประกันเพื่อหนี้ในส่วนที่เป็นต้นเงินตามที่ระบุไว้ในสัญญาจำนวนแล้ว สิทธิจำนวนยังเป็นประกันรวมถึงอุปกรณ์แห่งหนี้ คือดอกเบี้ยได้แก่ ดอกเบี้ยของหนี้เงินค่าสินใหม่ทดแทนสำหรับการไม่ชำระหนี้สำหรับหนี้ประเภทอื่นที่ไม่ใช่หนี้เงิน เช่นหนี้ที่มีวัตถุเป็นการกระทำ หรืองดเว้นกระทำการ หรือส่งมอบทรัพย์สินค่า徂าธรรมเนียมในการบังคับจำนวน

การบังคับจำนวน

วิธีการบังคับจำนวนกฎหมายได้กำหนดไว้ ๒ วิธี คือ การบังคับจำนวนด้วยวิธีการเอาทรัพย์สินที่จำนวนออกขายทอดตลาด และการบังคับจำนวนด้วยวิธีการหลุดເອาทรัพย์สินที่จำนวนหลุดเป็นสิทธิของเจ้าหนี้ผู้รับจำนวน

ผลของการบังคับจำนวน

มาตรา ๗๓๓ “ถ้าເອาทรัพย์จำนวนหลุดและราคาทรัพย์สินนั้น มีประมาณต่ำกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่ก็ติ หรือถ้าເອาทรัพย์สินซึ่งจำนวนออกขายทอดตลาดใช้หนี้ได้เงินจำนวนสูตริน้อยกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่นั้นก็ติเงินยังขาดจำนวนอยู่เท่าใดลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดในเงินนั้น” เมื่อมีการบังคับจำนวนแล้วไม่ว่าจะบังคับจำนวนโดยເອาทรัพย์ที่จำนวนออกขายทอดตลาดหรือ เอาทรัพย์จำนวนหลุดเป็นสิทธิ หากผู้รับจำนวนบังคับจำนวนทรัพย์แล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดในส่วนที่ขาด

ข้อยกเว้น

คู่สัญญาอาจตกลงกันว่าถ้าบังคับจำนวนชำระหนี้แล้วยังขาดอยู่อีกเท่าได้ ยังต้องรับผิดในส่วนที่ขาด เช่นนี้สามารถตกลงกันได้ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย

ความระงับสิ้นของสัญญาจำนวน

๑. เมื่อหนี้ที่ประกันระงับสิ้นไปด้วยเหตุประการอื่นได้มิใช่เหตุอุบัติความหมายความว่า หนี้ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้อันเป็นหนี้ประกันระงับไปไม่ว่าด้วยเหตุอื่นใด หนี้ประกันอาจจะงับด้วยเหตุต่างๆ เช่น ปลดหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หักลบกลบที่ หรือหนี้เกลื่อนกลืนกัน ไม่ว่าหนี้ประกันจะระงับด้วยเหตุใด สัญญาจำนวนซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์ก็เป็นอันระงับไปด้วย แต่มีข้อสังเกตว่า สัญญาจำนวนจะระงับต่อเมื่อหนี้ประกันที่มีการทำสัญญาจำนวนไว้เป็นหลักประกันระงับไปทั้งหมด ถ้าระงับแต่เพียงบางส่วน จำนวนก็ยังไม่ระงับ

๒ เมื่อผลจำนวนให้แก่ผู้จำหน่ายด้วยหนังสือเป็นสำคัญการปลดจำนวนที่จะมีผลให้สัญญาจำนวนของระงับต้องทำเป็นหนังสือ การปลดจำนวนด้วยว่าจ้างไม่มีผลให้จำนวนของระงับ และการปลดจำนวนอันเป็นการஸະສິຫຼືທີ່ຈະບັນດຳນວຍເອງເຈາກທຣພິສິນທີ່ຈຳນວຍ ໄນໃຫ້ລູກໜີ້ໜົດຄວາມຮັບຜິດໃນນູລທີ່ປະຫາວຸດ

๓. เมื่อถอนจำนวนในกรณีที่ຜູ້ຮັບໂອນເສນອໄລ່ຄອນຈຳນວຍໂດຍເສນອຮາຄາພອສມຄວກບໍາຮາຄາທຣພິໃຫ້ແກ່ຜູ້ຮັບຈຳນວຍ ດ້ວຍການສ່ວນເສນອໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ທີ່ຫລາຍ ແລະເຈົ້າໜີ້ທີ່ຫລາຍຍອມຮັບຄໍາເສນອ ຈຳນວຍເປັນອັນຮະງັບພຽງແຕ່ມີການໄລ່ຄອນຈຳນວຍ

๔. ເມື່ອຂາຍທອດຕາດທຣພິສິນຊື່ຈຳນວຍຕາມຄໍາສັ່ງຄາລອັນເນື່ອມາແຕ່ການບັນດຳຈຳນວຍຫຼືອຄອນຈຳນວຍ

ຄືການທຳນິຕິກຣມຍ່າງໜີ້ ໃນທາງປົງປັນຕິການທຳນິຕິກຣມປະເທດນີ້ທາງໄມ້ມີຄວາມຮູ້ ຄວາມເຂົ້າໃຈໃນແໜ່ງຂອງກົງໝາຍຍ່າງໜີ້ ຈະສ່ວນຮ້າຍແຮງທຳໃຫ້ບ້ານແລະທີ່ດິນຕົວຫຼຸດມື້ອີປີເປັນຂອງຄົນອື່ນຍ່າງນໍາເສີ່າຍາ ແລະເຮືອນໍາຮູ້ແລະຂ້ອງຄວະຮັງໃນການຂາຍຝາກ ຄື້ອໜຸມຫີ້ທີ່ຂ່າຍປ້ອງກັນໄມ້ໃຫ້ລູກເວັດເອາເປີ່ຍບີ້ດ້ານຂາຍຝາກຄື່ອ່າງໃບ ການຂາຍຝາກ ເປັນການຂ້ອຍຍ່າງໜີ້ຊື່ໃນກຣມສິຫຼືໃນທຣພິສິນຕົກເປັນຂອງຜູ້ຂ້ອຍຝາກທັນທີ ເພີ່ງແຕ່ມີຂ້ອຕກລົງກັນວ່າຜູ້ຂ້ອຍຝາກຈາກໄລ່ຄອນທຣພິນັ້ນຄືນໄດ້ກາຍໃນເວລາທີ່ກຳຫັນດັກນິວ້າ ທຣພິສິນທຸກໆນິດ ສາມາດຂາຍຝາກໄດ້ ເຊັ່ນ ບ້ານ ທີ່ດິນ ບ້ານພ້ອມທີ່ດິນຮອຍນີ້ ອພາຣີທ່ານີ້ ຮີ້ວີ້ທີ່ນາ ແຕ່ການຂ້ອຍທຣພິບ່າງຍ່າງຕົວທີ່ຕໍ່າມແບບທີ່ກົງໝາຍກຳຫັນດີວ້າ ຮະຢະເວລາໃນການໄລ່ຄອນຂາຍຝາກ ສໍາຫັບຮະຢະເວລາໃນການໄລ່ຄອນຂາຍຝາກອສ່ງຫາຣິມທຣພິ ມີຂ້ອກຳຫັນດວ່າຈະທຳສັ່ງຄາລີ້ນໄປຮະຢະເວລາຍາວານາແຄ້ໃຫນກີ້ເຕັ້ນໄດ້ແຕ່ຕ້ອງໄມ້ເກີນສີບປີ ທາກໃນສັ່ງຄາລີ້ນໄປຮະຢະເວລາທີ່ແນ່ນອນໄວ້ກົງໝາຍຄວາມວ່າຕ້ອງທຳການໄລ່ຄອນຄືນກາຍໃນເວລາສີບປີ ທັງນີ້ການຂາຍຝາກທຸກຄັ້ງກົງໝາຍກຳຫັນດວ່າດ້ວ່າທຳເປັນໜັງສູ່ແລະຈະທະບຽນຕ່ອັນກັງຈານເຈົ້າໜີ້ ແລະຕ້ອງສ່ວນອນທຣພິສິນຫຼືໂອນດທີ່ດິນແກ່ຜູ້ຂ້ອຍຝາກດ້ວຍເສນອເຮືອນໍາຮູ້ແລະຂ້ອງຄວະຮັງໃນການຂາຍຝາກ ການຂາຍຝາກອສ່ງຫາຣິມທຣພິ ມີປະເດືອນທາງກົງໝາຍທີ່ນັກງານທຸກໆໃນອສ່ງຫາຣິມທຣພິຄວຣເຮີນຮູ້ ເພີ່ງໃນການທຳຮູກກິຈຂ້ອຍບ້ານແລະທີ່ດິນຕົວເກີ່ວຂ້ອງກັນຕິກຣມປະເທດນີ້ ທັງໃນຮູກກິຈຂ້ອຍຝາກແລະຜູ້ຂ້ອຍຝາກຍ່າງຫລືກເລີ່ມໄມ້ໄດ້ ໃນກຣມທີ່ເປັນຜູ້ຂ້ອຍຝາກວິທີປ້ອງກັນການລູກເວັດເອາເປີ່ຍບີ້ສາມາດກະທຳໄດ້ດັ່ງນີ້

๑. ອຍ່າທຳສັ່ງຄາລີ້ນໄປແຕ່ການທຳສັ່ງຄາລີ້ນສັ່ງຄາລີ້ນສັ່ງຄາລີ້ນໄປ ແຕ່ກວາມກຳຫັນດຽວຢະເວລາໃຫ້ສອດຄັ້ງກັບຄວາມສາມາດໃນການທາງເງິນໄລ່ຄອນຄືນໄດ້

๒. ເມື່ອນໍາອສ່ງຫາຣິມທຣພິຫຼືທຣພິອື່ນໆມາຂາຍຝາກແລ້ວ ຕ້ອງຕະຫຼາດກວ່າໄມ້ທາງເລືອກໃດນອກຈາກຕ້ອງໄລ່ຄອນກາຍໃນກຳຫັນດຽວຢະເວລາເທົ່ານີ້ ເມື່ອຕະຫຼາດໃນຂັ້ນນີ້ແລ້ວຫາກໄກລ້ົງກຳຫັນດຽວຢະເວລາຍັງໄມ້ສາມາດທາງເງິນມາໄລ່ຄອນທຣພິຄືນໄດ້ ກົດຕິດຕໍ່ຜູ້ຮັບຂ້ອຍຝາກເພື່ອຂ້ອຍຮະຢະເວລາການໄລ່ຈາກຂາຍຝາກອີກໄປ

๓. ອຍ່າຫລັງເຊື່ອວ່າເມື່ອຂາຍຝາກຫຼຸດເປັນສິຫຼືຂອງຜູ້ຮັບຂ້ອຍຝາກແລ້ວ ຜູ້ຮັບຂ້ອຍຝາກຈະຍອມໃຫ້ຂ້ອ່າງທີ່ດິນຄືນ

๔. ທາກຜູ້ຮັບຂ້ອຍຝາກ ນັດໄລ່ຄອນການຂາຍຝາກໃນວັນສິ້ນສຸດສັ່ງຄາລີ້ນໄປ ການນັດໄລ່ຄອນ ຢັນສຳກັນຈານທີ່ດິນຄວາມເປັນຕອນເຂົ້າ ໄນຄວາມເປັນຫຼຸງປ່າຍພຽງທາກຜູ້ຮັບຂ້ອຍຝາກໄມ້ມາຕາມນັດ ຜູ້ຂ້ອຍຝາກຈະໄມ້ສາມາດນຳເຈິນໄປວ່າ ໃນ ຢັນສຳກັນຈານວາງທຣພິໄດ້ທັນ ທີ່ດິນອາຈາດຫຼຸດເປັນສິຫຼືຂອງການຂາຍຝາກໄດ້

๕. ຫລືກເລີ່ມໄດ້ການຂາຍຝາກທີ່ດິນທີ່ຮະບຸຮາຄາການຂາຍໃນສັ່ງຄາລີ້ນໄມ້ຕ່າງກັບທີ່ເປັນຈິງ ເຊັ່ນ ຂາຍຝາກໄຟໃນຮາຄາຈິງ ๓๐๐,๐๐๐ ບາທ ແຕ່ຜູ້ຮັບຂ້ອຍຝາກໃຫ້ຮະບຸໃນສັ່ງຄາລີ້ນເປັນການຂາຍຝາກໃນຮາຄາ ๔๕๐,๐๐๐ ບາທ ໂດຍບວກດອກເບີ້ໄປດ້ວຍ ກລຸ່ງທຣນີ້ນີ້ມີໃໝ່ກັນນັກໃນໜູ່ຜູ້ຮັບຂ້ອຍຝາກເຮືອນໍາຮູ້ແລະຂ້ອງຄວະຮັງໃນການຂາຍຝາກ ແລະ ທີ່ກ່າວມານັ້ນເປັນແໜ່ງໝູ່ທີ່ພຶກທຣບຸໄວ້ໃນການທຳສັ່ງຄາລີ້ນຂາຍຝາກ ຊົ່ງປັບປຸງການຂາຍຝາກສ່ວນໃໝ່ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ເກີດຈາກຄວາມໄມ້ຮູ້ແລະຂາດຄວາມຮັບຮັງທີ່ມີ ເນື່ອທຣບຸຂ້ອງຄວະຮັງໃນການຂາຍຝາກ ກົດຕິດຕໍ່ຜູ້ຮັບຂ້ອຍຝາກແລ້ວ ທີ່ຈະຂ່າຍປ້ອງກັນປັບປຸງການຂາຍຝາກ ແລະ ຮັກຫາສິຫຼືປະໂຍ້ນໃນການທຳຮູກກິຈຕ່າງໆເທົ່ານີ້ໄວ້ໄດ້ ຊົ່ງເປັນປະໂຍ້ນຍ່າງຍິ່ງທີ່ປະເທດຫຼຸງສົ່ງແມ້ຈະເປັນເຮືອງໄກລຕ້ວແກ່ເປັນຄວາມຮູ້ທີ່ຄວະຮັບແລະຄວະຮັບຫລືກເລີ່ມໄດ້ການທຳນິຕິກຣມດັ່ງກ່າວ

หัวข้อการบรรยาย เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการไก่ล่ำเกลี่ยและประเมินข้อพิพาท และการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี

บรรยายโดย วิทยากรจากสำนักงานบังคับคดี จังหวัดหนองคาย^๑
นางสาวณัฐนันท์ ราตุทำเล เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บังคับคดี จังหวัดหนองคาย

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการไก่ล่ำเกลี่ยและการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นมา มีปริมาณคดีที่เข้ามาสู่การบังคับคดีเป็นจำนวนมาก มีผลทำให้มีคดีค้างดำเนินการที่อยู่ระหว่างการบังคับคดีสูงถึงกว่าสี่แสนคดี ซึ่งการบังคับคดีตามบทบัญญัติของกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติทั้งต่อคุณความ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดถึงเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งปัญหาต่างๆ อาจแยกได้เป็น

(๑) ปัญหารื่องการสืบทรัพย์และจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อประสังค์จะทำการยึดรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอุ伽ญาทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่ตน มีหน้าที่ต้องทำการสืบทหารัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาพร้อมนำส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งสร้างความยากลำบากในการตรวจสอบและจัดหาเอกสารต่างๆ ให้ครบถ้วนเป็นอันมาก

(๒) การบังคับคดีมีขั้นตอนการดำเนินการตามมาด้วย ซึ่งแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้เนื่องจากระยะเวลาตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ต้องรอเมื่อครบรอบระยะเวลาที่กำหนดก่อนจึงจะดำเนินการต่อไปได้ อีกทั้งไม่นับรวมกรณีที่มีผู้มีส่วนได้เสียร้องขอเพิกถอนการขายทอดตลาด ซึ่งต้องรอนานกว่าศาลจะมีคำสั่งถึงที่สุดก่อน จึงจะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปได้ ซึ่งขั้นตอนต่างๆ รวมทั้งระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดเป็นเหตุให้การบังคับคดีล่าช้า และใช้เวลานานมาก จนบางครั้งก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ

(๓) ค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี ซึ่งเงินดังกล่าวแม้จะเป็นเงินที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาทรงจ่ายไปก่อนก็ตาม แต่จะได้คืนก็ต่อเมื่อขายทรัพย์ที่ยึดได้ หากเงินค่าใช้จ่ายที่วางไว้ไม่เพียงพอ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องวางแผนเพิ่มเรื่อยไปจนกว่าจะขายทรัพย์ได้ บางคดีต้องหดร่องเงินค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก แต่ไม่ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า ทำให้เสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย แต่กลับไม่ได้รับผลการชำระหนี้ครบถ้วนตามคำพิพากษาที่คาดว่าจะได้แต่อย่างใด

(๔) ปัญหาเรื่องคำพิพากษาไม่เปิดช่องให้บังคับคดีได้ เนื่องจากการบังคับคดีเป็นการดำเนินการตามหมายบังคับคดี ซึ่งออกสืบเนื่องจากคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล และศาลต้องกำหนดการบังคับคดีเพียงเท่าที่สภาพแห่งการบังคับคดีจะเปิดช่องให้ทำได้เท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติ มักปรากฏว่าคำพิพากษาของศาลนั้น ไม่เปิดช่องให้ทำการบังคับคดีได้

(๕) ปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและประโยชน์ของประเทศชาติ ในคดีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกยึดทรัพย์อย่างเดียว ทรัพย์สินไม่สามารถนำมาราชเที่ยวนิธิกรรมได้ เกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวได้ เป็นผลให้ทรัพย์สินนั้นสิ้นสุดคุณค่าในเชิงเศรษฐกิจไปชั่วคราว นอกจากนี้ตัวบุคคลผู้ถูกยึดทรัพย์อาจถูกมองว่าเป็นผู้ไม่มีเครดิตน่าเชื่อถือ หรือมีฐานะไม่มั่นคงจนไม่อย่างดีได้ อันเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องความยากลำบากและอันตรายที่เกิดขึ้นในการออกไปดำเนินการบังคับคดี และเกิดจากการขัดขวางของจำเลย หรือปัญหาที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีทรัพย์สินเพียงพอแก่การชำระหนี้ หรือทรัพย์สินที่พิพาทเสื่อมค่าเสื่อมราคา รวมทั้งปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีแพ่งและคดีอาญาเป็นจำนวนมากสาเหตุเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ประกอบกับมีคดีค้างดำเนินการเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าไม่ได้รับการบริการที่ดีเพียงพอจากหน่วยงานรัฐ แม้จะมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ปรับปรุงระบบงานธุรการ ลดขั้นตอนการทำงาน เร่งรัดการบังคับคดีในรูปแบบต่างๆ จัดมหกรรมขายทอดตลาดนำเทคโนโลยีมาช่วย รวมถึงปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคดีที่มากมายและความล่าช้าในการดำเนินการได้เป็นผลสำเร็จ

จากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย จึงได้มีแนวคิดในการพัฒนาการระงับหรือยุติการบังคับคดีทางเลือกขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็ว สะดวกและเป็นธรรม โดยนำเสนอขั้นตอนและวิธีดำเนินการของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยตนเองแบบที่มืออยู่ม้าปรับใช้ให้เข้ากับลักษณะของ การบังคับคดี และอาศัยพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นแนวทางในการดำเนินการเดิมศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดี ตั้งอยู่ในสำนักงานวางแผนทรัพย์กลาง โดยจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ เป็นต้นมา และต่อมามีสำนักงานบังคับคดีที่ ๒๒๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ให้จัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ที่กองยึดทรัพย์สิน มีหน้าที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษา ทั้งก่อนการบังคับคดีและหลังจากที่มีการบังคับคดีแล้ว ปัจจุบันศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ได้ติดโฉนดงานและอัตรากำลังของกองยึดทรัพย์สิน และจัดตั้งเป็นหน่วยงานขึ้นตรงโดยใช้ชื่อว่า ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดี มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาแล้วทั้งก่อนและระหว่างการบังคับคดี ติดตามและประเมินผลการไกล่เกลี่ย จัดเก็บสถิติ จัดอบรมผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดอบรมเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในชั้นบังคับคดีให้แก่ประชาชน ตลอดจนปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีสำคัญอย่างไร

กรมบังคับคดีมีหน้าที่หลักในการบังคับคดีแพ่ง บังคับคดีล้มละลาย พื้นฟูกิจการและวางแผนทรัพย์ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการดำเนินการให้เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุด แก่คู่ความทุกฝ่าย นอกจากนี้จากการดำเนินการดังกล่าวแล้ว การไกล่เกลี่ยยังเป็นอีกหน้าที่หนึ่งที่ช่วยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการของกรมบังคับคดี เนื่องจากเป็นวิธีการที่มีความสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยคู่ความสามารถเจรจาด้วยตัวเองพิพาทได้ด้วยความพึงพอใจร่วมกัน และทั้งสองฝ่ายยังสามารถรักษาความสัมพันธ์ต่อไปได้ ซึ่งนับว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม ลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการ บังคับคดี และยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการยุติการบังคับคดีด้วยตนเอง การไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีคืออะไร

การไก่ล่ำเกลี่ยชั้นบังคับคดี เป็นวิธีการระงับข้อพิพาทเพื่อยุติการบังคับคดีโดยมีบุคคลที่สามซึ่งเป็นกลาง ที่เรียกว่า “ผู้ไก่ล่ำเกลี่ย” ในการทำหน้าที่ช่วยเหลือ เสนอแนะแนวทาง เพื่อให้คู่กรณีหาทางออกของข้อพิพาทร่วมกัน หากตกลงกันได้จะเป็นผลให้มีการถอนการยึดรัฐพย์ ถอนการอยัดทรัพย์ หรือถอนการบังคับคดี โดยการทำบันทึกข้อตกลง ซึ่งมีผลผูกพันให้คู่กรณีต้องปฏิบัติตาม การไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท จะช่วยให้คู่กรณีทุกฝ่ายสามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกันจากการที่พิพาทกันนั้นได้ โดยผู้ไก่ล่ำเกลี่ยจะคอยเป็นผู้ชี้กระตุน แนะนำ โน้มน้าว แปลความ หรือชี้แนะนำทางที่เป็นไปได้ ในการแก้ไขปัญหา ข้อพิพาทให้กับคู่กรณี โดยผู้ไก่ล่ำเกลี่ยไม่มีอำนาจในการกำหนดข้อตกลงให้แก่คู่กรณี เหมือนดังอนุญาโตตุลาการ หรือผู้พิพากษาแต่อย่างใด การจะตกลงหรือไม่จึงเป็นการตัดสินใจของคู่กรณีเอง

การไถล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีจะเกิดขึ้นได้เมื่อใด

- ๑) มีคำพิพากษาของศาลแล้ว
 - ๒) มีคู่กรณีตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป
 - ๓) มีคินกลางช่วยเหลือในการเจรจาโดยไม่ได้ตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทให้
 - ๔) คู่กรณีสมัครใจให้มีคินกลางช่วยเหลือ
 - ๕) ผลการไกล่เกลี่ยเกิดจากการตัดสินใจของคู่กรณีเอง

ជ្រើសរើសការងារ

“ผู้ใกล้เกลี่ย” คือ คนกลางที่คุ้มครองให้ช่วยเหลือในการเสนอแนะทางออกให้คุ้มครองสามารถ ตกลงกันได้ทุกฝ่าย โดยอาจเป็นบุคคลภายนอก หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีก็ได้

ประเภทของการใกล้-ไกลี่ชั้นบังคับคดีมีอะไรบ้าง สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

- ๑) การໄກລ່າເກລື່ອຍ່າກົນກ່ອນກ່າວປັບຄຸດ ສຶບສົນ ການໄກລ່າເກລື່ອຍ່າກົນທີ່ຈະມີກ່າວປັບຄຸດຢືນທັງໝົດ ອາຍຸດທຮັບພູມຂອງລູກໜີ້ ເພື່ອຊໍາຮ່ານ້ຳຕາມຄຳພິພາກ່າ ຄູ່ກ່ຽວຂ້ອງສາມາດຮັບໃຫ້ມີການໄກລ່າເກລື່ອຍ່າໄດ້ ໂດຍໄມ້ໃຫ້ດຳເນີນກ່າວປັບຄຸດ ເພື່ອນຳໄປສັກເກດຮັບປັບຄຸດຕີ່ອຳໄວ້ໄດ້

- ๒) การไก่ล่เกลี่ยภัยหลังการบังคับคดีแล้ว คือ การไก่ล่เกลี่ยภัยหลังจากที่มีการบังคับคดีย์ดทรัพย์ อายัดทรัพย์ หรือขายทอดตลาดทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว ซึ่งหากคู่ความสามารถตกลงกันได้จะมีผลให้มีการ ถอนการยึด ทรัพย์ ถอนการอายัดทรัพย์ หรือถอนการบังคับคดีต่อไป แล้วทำบันทึกข้อตกลงระหว่างกัน เพื่อใช้บังคับตามที่ตกลง หรือหากตกลงกันได้เพียงบางส่วน ประเด็นที่ตกลงกันไม่ได้ก็สามารถดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้กระบวนการไก่ล่เกลี่ย ชั้นบังคับคดีเป็นอย่างไร สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประจane ดังนี้

- ๑) การเข้าสู่กระบวนการไกล์เกลี่ยก่อนการบังคับคดี ภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษา คู่กรณีสามารถกลงให้คนกลางช่วยเหลือในการรับจับหรือยุติการบังคับคดีได้ โดยยืนยันว่า แสดงความประสงค์ต่อ ศูนย์ไกล์เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดี หรือที่สำนักงานป้องค้า เคดิทฟาร์มาแทนที่

- ๒) การเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยภายหลังการบังคับคดีแล้ว คู่กรณีสามารถตกลงให้มีการไกล่เกลี่ย ก่อนมีการขายทอดตลาดหรือหลังการอายัดทรัพย์แล้วก็ได โดยยื่นคำร้องต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดี หรือสำนักงานบังคับคดีทั่วประเทศ เพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยให อันนำไปสู่การถอนการยึดทรัพย์ ถอนการอายัดทรัพย์ หรือถอนการเง้างค่าคดีต่อไป

ขั้นตอนในการไก่ล่ำเกลี่ยชั้นบังคับคดีมีอะไรบ้าง สามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ขั้นตอนดังนี้

- ๑) การเตรียมคดี ผู้ไกล่เกลี่ยจะศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคดีก่อน อาจจะดูจากพยานหลักฐานที่มีหรือสอบถามคู่กรณี เพื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการของผู้ลั่นฝ่าย

๒) เริ่มการประชุมไก่ล่ำเกลี่ย ผู้ไก่ล่ำเกลี่ยกล่าวเปิดการไก่ล่ำเกลี่ย โดยการแนะนำตัวเองและสร้างบรรยากาศในการเจรจา ตลอดจนชี้แจงถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ไก่ล่ำเกลี่ย และอธิบายขั้นตอนกระบวนการ รวมถึงกติกา มาตรายหต่างๆ ในการเจรจาให้คู่กรณีทราบ

๓) การค้นหาความต้องการแท้จริงของคู่กรณี ผู้ไก่ล่ำเกลี่ยต้องค้นหาความต้องการที่แท้จริงของคู่กรณี จากข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ได้รับ ซึ่งอาจเป็นการเจรจารวมกันทุกฝ่าย หรือประชุมแบบแยกเจ้าที่ละฝ่ายก็ได้

๔) การหาทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ผู้ไก่ล่ำเกลี่ยมีหน้าที่ลดประเด็นขัดแย้ง และเสนอทางออก ในการยุติขัดแย้งให้แก่คู่กรณี

ผลการไก่ล่ำเกลี่ยขั้นบังคับคดีเป็นอย่างไร ผลของการไก่ล่ำเกลี่ยสามารถขอมาได้เป็น ๒ กรณี ได้แก่

กรณีไก่ล่ำเกลี่ยสำเร็จ เมื่อคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ ก็จะมีผลให้การบังคับคดีเสร็จสิ้นลง เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องทำการ ถอนการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๙๕ อันจะทำให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้รับการเยียวยาและเป็นที่พึงพอใจทั้งสองฝ่าย ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และในการไก่ล่ำเกลี่ยในขั้นบังคับคดีนี้ คู่กรณียังสามารถดำเนินการทำเป็นบันทึกตกลงให้มีผลบังคับระหว่างกันได้ โดยถือว่าข้อตกลงดังกล่าวเป็นข้อตกลงที่เกิดขึ้นโดยผลของการปฏิบัติตามคำพิพากษา ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อาจบอกเลิกหรือปฏิบัติให้เป็นอื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายได้ (คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๙๕๐/๒๕๕๑)

กรณีไก่ล่ำเกลี่ยไม่สำเร็จหรือสำเร็จเพียงบางส่วน ในกรณีที่คู่กรณีตกลงกันไม่ได้ ผลของคำพิพากษาที่มีอยู่ทั้งหมดก็ยังไม่ได้หมดไป ผู้ไก่ล่ำเกลี่ยจะเป็น ผู้ทำรายงานการดำเนินกระบวนการไก่ล่ำเกลี่ย และส่งไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไป สำหรับกรณีที่ตกลงกันได้บางส่วน ผู้ไก่ล่ำเกลี่ยจะเป็นผู้ทำรายงานการดำเนินกระบวนการไก่ล่ำเกลี่ย และส่งสำเนาคืนเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไปในส่วนที่ตกลงกันไม่ได้

การไก่ล่ำเกลี่ยขั้นบังคับคดีใช้เวลานานเท่าใด

ระยะเวลาในการไก่ล่ำเกลี่ยขั้นบังคับคดีขึ้นอยู่กับความยากง่ายของข้อพิพาทหรือคดี ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้เวลาประมาณ ๑-๓ เดือน

การไก่ล่ำเกลี่ยขั้นบังคับคดีมีค่าใช้จ่ายหรือไม่

ในการไก่ล่ำเกลี่ยขั้นบังคับคดี คู่กรณีไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมใดๆทั้งสิ้น

ประโยชน์ของการไก่ล่ำเกลี่ยขั้นบังคับคดีมีอะไรบ้าง

การไก่ล่ำเกลี่ยขั้นบังคับคดีก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งกับคู่กรณี และยังเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบังคับคดีซึ่งพัฒนาไปได้ดังนี้

๑) ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

๒) เป็นที่ยุติ คดีที่คู่กรณีสามารถตกลงกันได้โดยวิธีการไก่ล่ำเกลี่ยนั้น ทำให้การบังคับคดีเสร็จสิ้นไป ไม่มีปัญหาการร้องเพิกถอนการบังคับคดีตามมา

๓) การยอมรับของคู่กรณี การที่คู่กรณีสามารถหาข้อยุติได้ด้วยตนเอง มีการยอมรับปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น ทำให้ไม่ต้องมีการบังคับคดีต่อไป

๔) ข้อยุติได้นั้นมีความเหมาะสมกับคู่กรณี เนื่องจากคู่กรณีสามารถเลือกที่จะทำข้อตกลงอย่างไรก็ได้ ตราบเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย

๕) เป็นความลับ กระบวนการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทเป็นความลับ บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องรักษาความลับ ไม่เปิดเผยข้อมูลที่ได้รับจากการกระบวนการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทนั้น

๖) ข้อตกลงระหว่างคู่กรณีสามารถบังคับได้ ผลของการบันทึกข้อตกลงจากการไกล์เกลี่ยเป็นข้อตกลง ที่เกิดขึ้นโดยผลของการปฏิบัติตามคำพิพากษา ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อาจบอกเลิกหรือปฏิบัติให้เป็นอื่น โดยไม่ได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายได้

(๗) รักษาความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี หรือก่อให้เกิดการสัมพันธ์ในระยะยาว

(๘) มีความยืดหยุ่น คู่กรณีสามารถเลือกใช้การไกล์เกลี่ยข้อพิพาททั้งหมด หรือในประเด็นใดประเด็นหนึ่งในคดีก็ได้ ส่วนที่เหลืออาจให้มีการดำเนินการบังคับคดีต่อไป

(๙) มีคุณภาพ บุคคลที่ทำหน้าที่ในการไกล์เกลี่ย มักเป็นบุคคลที่มีความสามารถหรือเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ

(๑๐) ยังคงสิทธิในการดำเนินการบังคับคดี การไกล์เกลี่ยเป็นเพียงส่วนเสริมสำหรับการดำเนินการบังคับคดี ไม่ใช่การแทนที่ คู่กรณียังคงมีสิทธิในการบังคับคดี หากคู่กรณีมีความต้องการที่จะดำเนินการบังคับคดีต่อไป

(๑๑) ลดปริมาณคดีที่จะเข้าสู่กระบวนการบังคับคดี

(๑๒) แบ่งเบาภาระงานของเจ้าพนักงานบังคับคดี ทำให้สามารถไปดำเนินการบริหารจัดการในด้านอื่นๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาประเทศต่อไป

หากต้องการไกล์เกลี่ยขั้นบังคับคดีต้องทำอย่างไร

คู่กรณีสามารถติดต่อศูนย์ไกล์เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดี หรือสำนักงานบังคับคดีจังหวัดได้ทั่วประเทศ เพื่อขอให้ศูนย์ไกล์เกลี่ยดำเนินการให้ได้ และสำหรับจังหวัดหนองคายก็สามารถติดต่อได้ที่สำนักงานบังคับคดี จังหวัดหนองคาย เลขที่ ๒๓๓/๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองกอกม่วง (ศูนย์ราชการ) อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โทรศัพท์ ๐-๔๒๔๒-๓๒๐๑-๒๐ ติดต่อนางสาวชนันท์ ราตรุทำเล ได้ภายในวันเวลาราชการ

ก่อนจะเข้าสู่กระบวนการไกล์เกลี่ยขั้นบังคับคดีต้องเตรียมตัวอย่างไร

(๑) รวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาข้อพิพาทด้วยตนเอง ที่จะใช้ในการเจรจาตกลงกัน กับคู่กรณี

(๒) บุคคลที่เข้าร่วมเจรจาไกล์เกลี่ย ควรมีอำนาจตัดสินใจในปัญหาข้อพิพาทนั้นโดยตรง

(๓) เข้าร่วมไกล์เกลี่ยตามวัน เวลา ที่นัดหมายไว้

(๔) ตั้งใจให้ความร่วมมือกับผู้ไกล์เกลี่ย เพื่อนำไปสู่ข้อบุติอันเป็นที่ยอมรับกันได้

(๕) ใช้คำพูด กริยา อธยาศัยอย่างสุภาพ ระหว่างการไกล์เกลี่ย

การไกล์เกลี่ยขั้นบังคับคดีจำเป็นต้องมีหมายความหรือไม่

ในการไกล์เกลี่ยขั้นบังคับคดีไม่จำเป็นต้องมีหมายความก็ได้ เพราะอำนาจตัดสินใจอยู่ที่คู่กรณีโดยตรงอยู่แล้ว

หัวข้อการบรรยาย เรื่อง ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย เพื่อป้องกันอาชญากรรมและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

บรรยายโดย วิทยากรจากสำนักงานยุติธรรม จังหวัดหนองคาย¹
นางสาววิสา สิงห์วิสุทธิ์ นิติกรสำนักงานยุติธรรมจังหวัดหนองคาย
นายพิชัย พรหมดี พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มอำนวยความยุติธรรมและนิติการ

ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมายเพื่อป้องกันอาชญากรรมและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

โดยการสร้างวัฒนธรรมสิทธิและเสรีภาพในสังคม ให้คนไทยตระหนักรู้ในสิทธิและหน้าที่ของตนตามที่กฎหมายรับรอง โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐และแนวโน้มนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามหลักการปกครองที่ใช้หลักนิติธรรม (Rule of law) ทำให้รัฐบาลต้องระมัดระวังการใช้กฎหมายและระเบียบที่ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และการละเมิดสิทธิและเสรีภาพประชาชนโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งรัฐบาลต้องมีหน่วยงานในฝ่ายบริหาร ซึ่งก็คือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกระทรวงยุติธรรม เป็นเจ้าภาพดำเนินการ ภายใต้กลไกกำกับ ได้แก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่มีหน้าที่กำกับ ตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหารอีกทั้งประชาคมนานาชาติก็จะต้องอยู่อีกส่วนหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงมีหน้าที่ดำเนินการด้านสิทธิเสรีภาพตลอดจนการกำหนดท่าทีในเรื่องดังกล่าวในการให้สัตยาบันกับองค์กรระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยการมอบหมายของคณะกรรมการรัฐมนตรีอีกส่วนหนึ่ง จึงต้องมีหน่วยงานบริหารเชิงนโยบายที่ดำเนินงานครอบคลุมเรื่องการกำหนดแนวทาง มาตรการ มาตรฐานการส่งเสริมสนับสนุน ติดตามประเมินผลสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และงานสิทธิมนุษยชน

เมื่อได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพต้องมีการดำเนินการเพิ่มขึ้นจากขอบเขตสิทธิและเสรีภาพที่มีอยู่เดิม และหลายเรื่องมีการกำหนดสิทธิและเสรีภาพไว้ในกฎหมายเฉพาะเพื่อให้ง่ายต่อการปรับปรุง นอกจากนี้ การตื่นตัวเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่เริ่มมาตั้งแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ ทำให้ทางราชการต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินงานของภาครัฐที่จะไม่ล่วงละเมิดสิทธิของประชาชนมากขึ้น ซึ่งกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ การสร้างความสำนึกตระหนักรเรื่องสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นพื้นฐานแห่งสิทธิตามกฎหมายในภาคประชาชนและภาคเจ้าหน้าที่ของรัฐภารกิจที่เพิ่มขึ้นในลักษณะดังกล่าว กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพจึงได้มีการปรับปรุงกลุ่มภายนในเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสิทธิมนุษยชนเป็นพื้นฐานแห่งสิทธิและ

เสรีภาพ (สิทธิมนุษยชนในส่วนที่มีกฎหมายรองรับ คือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ) เพื่อให้การกิจshawห้อนักชีณงานตามขอบเขตที่กรมรับผิดชอบ แต่ให้ครอบคลุมการดำเนินการเพื่อส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนที่รัฐบาลจะต้องให้สัตยาบัน หรือให้สัตยาบันแล้วแต่ยังมิได้ตราเป็นกฎหมายภายในรองรับรวมทั้งสิทธิและเสรีภาพที่มีการบัญญัติเป็นกฎหมายรองรับแล้วซึ่งแนวทางการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชนทั้งสองดังกล่าวมีพื้นฐานอยู่ที่การจัดวางระบบมาตรการกลไกในการทำให้องค์กรภาครัฐที่มีหน้าที่หรือใช้อำนาจปกครองอันจะมีผลไปกระทบหรือละเอียดสิทธิและเสรีภาพประชาชนตามรัฐธรรมนูญการจัดทำยุทธศาสตร์และมาตรการ กลไก รองรับให้ประชาชนพึงได้รับประโยชน์ แห่งสิทธิเหล่านั้น นอกเหนือนี้ยังต้องประสานกับองค์กร ต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กระทรวงศึกษาธิการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือกระทรวงการต่างประเทศฯลฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง และยังต้องติดตามและจัดทำรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ต่อรัฐบาลเป็นประจำทุกปี

พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๙

เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเสมอภาค ลดความเลื่อมล้ำในสังคม รัฐบาลได้เสนอกฎหมายผ่านสภานิติบัญญัติแห่งชาติอนุมัติเป็นพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้จัดตั้งกองทุนยุติธรรมที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับใช้จ่ายช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี อาทิ การขอปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว การถูกลงเมตสิทธิมนุษยชน และการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน เป็นต้น โดยกองทุนยุติธรรมจะได้รับเงินทุนหรือทรัพย์สินจากการเก็บค่าธรรมเนียมศาลและค่าปรับในคดีอาญา และเงินอุดหนุนที่ได้รับจากการรัฐบาล ทั้งนี้ รัฐบาลคาดว่ากฎหมายดังกล่าวจะช่วยคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนผู้ยากไร้ที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นคดีความในกรณีต่าง ๆ ให้สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นไปตามหลักสากล โดยออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ และมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการเสนอพระราชบัญญัตินี้ คือ การที่กองทุนยุติธรรมที่จัดตั้งและดำเนินงานภายใต้ระเบียบกระทรวงยุติธรรมเดิมยังไม่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ในการเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากบประมาณที่มาจำกัด จึงไม่สามารถสนับสนุนให้ดำเนินคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องจัดตั้งกองทุนยุติธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องจัดตั้งกองทุนยุติธรรมนี้ สำหรับความต้องการของประชาชนที่ต้องการเข้าถึงความยุติธรรมที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ทุกวันนี้การกิจกรรมเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญาและจำเลยที่ถูกยกฟ้องในคดีอาญา อยู่ในอำนาจตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งอาศัยงบประมาณแผ่นดินแต่เพียงอย่างเดียว ทำให้การเยียวยาเป็นไปได้อย่างจำกัดและไม่ทั่วถึง จึงควรให้กองทุนยุติธรรมเป็นผู้จ่ายเงินค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา เพื่อเป็นแนวทางการขยายขอบเขตของการเยียวยาและเพิ่มประสิทธิภาพการเยียวยาบุคคลดังกล่าว สุดท้ายคือการทำให้กองทุนยุติธรรมมีฐานะเป็นนิติบุคคล จะทำให้กองทุนสามารถรับช่วงสิทธิไปได้โดยอิสระทำความผิดทางอาญาหรือผู้ก่อให้เกิดความเสียหายที่แท้จริงได้ จึงจำเป็นต้องเสนอให้ตราพระราชบัญญัติฉบับนี้

สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ...

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ... มีผลเป็นการจัดตั้งกองทุนยุติธรรม โดยยกเลิกกองทุนยุติธรรมเดิมที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่ยังคงซื้อเดิมไว้คือ เพราะกองทุนยุติธรรมเดิมถูกจัดตั้งเป็นเวลาพอสมควรจนเป็นที่รู้จักของประชาชน โดยกฎหมายฉบับใหม่กำหนดนิยามเพิ่มเติม เช่น “ผู้ยากไร้”

ซึ่งจะพิจารณาทั้งจากรายได้และมูลค่าทรัพย์สิน โดยเป็นอำนาจของคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมในการออกประกาศกำหนดรายได้และทรัพย์สินขั้นต่ำเพื่อให้ปรับเปลี่ยนได้ตามภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้พระภิกษุท่านมีเจตนารมณ์ในการช่วยเหลือผู้ยากไร้เป็นหลัก นอกจากนี้เพื่อตอบสนองการกิจกรรมของกองทุนยุติธรรม คือเป็นแหล่งเงินทุนให้กับคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา จึงมีการระบุนิยามคำว่า “ผู้เสียหาย” และ “จำเลย” ให้มีความหมายตรงกับพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ (มาตรา ๕)

โครงสร้างของร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ...

๑. กองทุนยุติธรรม

๑.๑ สถานะของกองทุนยุติธรรม

กองทุนยุติธรรมเป็นนิติบุคคลเพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการกองทุน และทำให้มีสถานะทางกฎหมายในการดำเนินการต่างๆ โดยเฉพาะการรับซ่อมสิทธิทางแพ่งจากผู้เสียหายหรือจำเลยที่กองทุนให้ความช่วยเหลือ นอกจากนี้ ยังบรรลุวัตถุประสงค์การเป็นแหล่งเงินทุนให้กับผู้ยากไร้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมรวมทั้งเป็นแหล่งเงินทุนให้กับรัฐในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญาและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา กองทุนนี้สังกัดกระทรวงยุติธรรม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้แทนกองทุน มีอำนาจลงนามผูกพันกองทุนตามกฎหมาย (มาตรา ๕)

๑.๒ รายรับของกองทุน

กองทุนยุติธรรมเดิมมีรายรับจากแหล่งเดียว คืองบประมาณของรัฐ ซึ่งปรากฏว่าจัดสรรมาไม่เพียงพอในการให้ผู้ยากไร้เข้าถึงความยุติธรรมทั้งประเทศ ประกอบกับการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ ยังไม่มีแหล่งเงินทุนในการจ่ายต้องอาศัยงบประมาณของรัฐเพียงอย่างเดียว หากแก้ปัญหาโดยการเพิ่มงบประมาณก็เป็นการสูญเสียโอกาส (Opportunity Costs) ในการนำไปใช้พัฒนาประเทศด้านอื่นๆ

ดังนั้น กองทุนยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ จึงมีแนวคิดจะหารายรับหลายทาง โดยใช้หลักช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในสังคม (Solidarity) ได้แก่ (มาตรา ๖)

(๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินสมบทที่เป็นค่าธรรมเนียมศาลและค่าทนายความ ซึ่งเป็นการนำเงินบางส่วนของบุคคลที่เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่ไม่มีโอกาส

(๓) เงินสมบทที่เป็นค่าปรับในคดีอาญา ทั้งนี้เนื่องจากการกิจหนีของกองทุนยุติธรรมคือ การเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญา ค่าปรับที่เกิดจากการทำผิดอาญาของจำเลยจึงควรนำมาเข้ากองทุนเพื่อยุติธรรมให้กับผู้เสียหาย

(๔) เงินค่าเบี้ยประกันภัยของสัญญาประกันภัย เพราะคนที่พึงตนเองได้สามารถประกันความเสียหายและได้รับเงินเยียวยาจากบริษัทประกันภัย ในขณะที่ผู้ยากไร้ไม่มีโอกาส จึงเป็นการขยายการเยียวยาความเสียหายให้มากขึ้น

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการรับซ่อมสิทธิเพื่อไถ่เบี้ยกับผู้กระทำผิดหรือผู้ก่อความเสียหาย เมื่อกองทุนยุติธรรมได้เยียวยาผู้เสียหายแล้ว อาจรับซ่อมสิทธิทางแพ่งเพื่อเรียกร้องกับผู้กระทำผิดหรือก่อให้เกิดความเสียหายได้

(๖) เงินและทรัพย์สินที่ได้จากการบังคับหลักประกันตัวผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาที่หลบหนีการปล่อยตัวชั่วคราว

(๗) เงินกู้ ดอกผลของเงินกองทุน และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจากให้กองทุน โดยผู้ที่บริจากให้แก่กองทุนนั้น ให้นำไปใช้หักภาษีได้โดยการตราเป็นพระราชบัญญัติ (มาตรา ๑๒) ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนบริจากเงินหรือ ทรัพย์สินแก่กองทุน

นอกจากนี้กฎหมายฉบับใหม่ยังกำหนดให้เงินและทรัพย์สินของกองทุน เป็นกรรมสิทธิ์ของกองทุนโดยไม่ต้อง นำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดินทั้งนี้เพื่อให้กองทุนสามารถใช้จ่ายได้อย่างคล่องตัว แต่ยังถือเป็นทรัพย์สินของรัฐจึงไม่อยู่ใน ความรับผิดแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๔)

๑.๓ การใช้จ่ายเงินของกองทุนยุติธรรม (มาตรา ๗)

ส่วนหนึ่งยังไว้เมื่อกองทุนยุติธรรมเดิม คือ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้แก่ผู้ ยากไร้ ซึ่งหมายรวมถึงค่าใช้จ่ายตามกฎหมายทั้งปวงที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นเพื่อการร้องขอความเป็นธรรม เช่น ค่าชัน ศาล ค่าธรรมเนียมศาล ค่าเดินทาง หรือค่าพาหนะ เป็นต้น การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความดำเนิน กระบวนการพิจารณาในขั้นตอนต่างๆ การสนับสนุนค่าประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นผู้ยากไร้ในคดีอาญา

นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มภารกิจของกองทุนยุติธรรมในการสนับสนุนค่าตอบแทนผู้เสียหาย กับค่าทดแทนและ ค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยใน คดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔

ทั้งนี้ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน ให้อำนาจ คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมออกจะเป็นไปโดยความเห็นชอบของกระทรวงยุติธรรมได้ (มาตรา ๙) ดังนั้น เมื่อกองทุนมี ความอิสระและมีความคล่องตัวสูงในการใช้จ่ายเงิน จึงต้องมีระบบการตรวจสอบโดยกำหนดให้สำนักงานตรวจสอบ แผ่นดินทำหน้าที่ตรวจสอบรับรองงบดุลและรายงานการรับจ่ายเงินกองทุน และเสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบและจัด ให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๑๐) เพื่อให้ประชาชนรับทราบและติดตามตรวจสอบได้อย่างหนึ่ง

๒. คณะกรรมการกองทุนยุติธรรม

๒.๑ องค์ประกอบ คุณสมบัติและวาระของคณะกรรมการ

คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมมีองค์ประกอบจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ประจำภัย นายกสภานายความ หรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เป็นต้น (มาตรา ๓) โดยมีการนำผู้มีส่วนได้เสียในการส่งเงินเป็นรายรับของกองทุนเข้ามาเป็นคณะกรรมการด้วย

ในส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ ซึ่งเป็นแนวความคิดเดิมจากระเบียบกระทรวง ยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ.๒๕๔๓ ข้อ ๑๐ และกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี โดยอาจได้รับการ แต่งตั้งอีกได้ไม่เกินหนึ่งวาระไม่晚ติดต่อกันหรือไม่ รวมถึงกำหนดเหตุแห่งการพ้นตำแหน่งไว้ด้วย (มาตรา ๑๔ – ๑๕)

๒.๒ อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมทำหน้าที่เป็นผู้บริหาร กำหนดนโยบาย แนวทางการบริหารจัดการกองทุน ยุติธรรม การออกแบบเกี่ยวกับเงินและการจัดหาผลประโยชน์ การกำหนดอัตราเงินสมบทจากหน่วยงานอื่น การ พิจารณาการรับซ่อมสิทธิจากผู้เสียหายหรือจำเลย หรือกำหนดคุณสมบัติของผู้ยากไร้ที่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือจาก กองทุน เป็นต้น (มาตรา ๑๖)

ส่วนอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติเงินสนับสนุนนั้นแบ่งเป็นสองประการคือ ในเรื่องของการอนุมัติเงิน สนับสนุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาคำขอรับการช่วยเหลือจากกองทุน ยุติธรรม (มาตรา ๑๗) ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ส่วนในเรื่องของการอนุมัติเงินช่วยเหลือผู้เสียหาย

และจำเลยที่ถูกยกฟ้องคดีอาญา เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

การดำเนินงานของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม การวินิจฉัยข้อด้วยกันให้ถือเอาเสียงข้างมาก หากคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงข้อด้วยกันนี้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการให้มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๑๗ - ๑๘) ก่อให้เกิดผลสองประการ คือ ได้รับการคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา ขณะเดียวกันถ้ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ก็จะได้รับโทษหนักขึ้น

๓. ขั้นตอนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ผู้ยกเรื่องสิทธิยื่นคำขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง อาญา และทางปกครอง โดยยื่นคำขอต่อกองทุนยุติธรรม โดยคณะกรรมการพิจารณาคำขอรับการช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรมจะเป็นผู้พิจารณาและอนุมัติ และแจ้งผลการพิจารณาโดยเร็ว (มาตรา ๒๐)

๔. การเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญาและจำเลยที่ถูกยกฟ้องคดีอาญา

กำหนดให้จ่ายเงินจากกองทุนยุติธรรมเป็นค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ตามที่คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่คดีอาญาพิจารณาอนุมัติ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔

เมื่อกองทุนจ่ายเงินค่าตอบแทนผู้เสียหาย หรือค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาแล้ว กำหนดให้กองทุนรับช่วงสิทธิของผู้เสียหายหรือจำเลยเพื่อไปใช้สิทธิเลื่อนี้กับผู้กระทำความผิดอาญาหรือผู้ก่อให้เกิดความเสียหายที่แท้จริงเพื่อนำส่งเป็นรายรับของกองทุน

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรมไม่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเยียวยาเดิม เพียงแต่กำหนดให้กองทุนยุติธรรมเป็นแหล่งเงินทุน และพัฒนาโดยใช้ความเป็นนิติบุคคลของกองทุนเพื่อให้รับช่วงสิทธิจากผู้ได้รับการเยียวยาได้ (มาตรา ๒๓) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ... รวมทั้งกำหนดให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องการรับช่วงสิทธิตั้งแต่มาตรา ๒๖๖ ถึงมาตรา ๒๓๒ มาใช้บังคับกับกองทุนโดยอนุโลมด้วยตามมาตรา ๒๔ ร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ...

กองทุนยุติธรรม” อิสรภาพของคนจนเมื่อตกเป็นผู้ต้องหา

จากข้อเท็จจริงที่ประชาชนรู้โดยทั่วถ้วน เมื่อตกเป็นผู้ต้องหาหรือต้องขึ้นโรงขึ้นศาลแล้ว ผลที่ตามมา คือ ต้องมีค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี ในกระบวนการยุติธรรม ค่าจ้างนายความ ค่าธรรมเนียมศาล หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และที่สำคัญในคดีอาญา ผู้ต้องหาต้องวางแผนเงินประกันในการขอปล่อยตัวชั่วคราว หรือการขอประกันตัวตั้งแต่ชั้นสอบสวน ซึ่งวงเงินที่ใช้เป็นประกันจะสูงตามอัตราไทย จึงทำให้คนจนไม่สามารถที่จะขอปล่อยตัวชั่วคราวได้ ต้องถูกคุมขังตามกฎหมาย ทั้งที่ผู้ต้องหาบางรายไม่ได้ เป็นผู้กระทำการ (เป็นแพะ) ยกตัวอย่างให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม “ นายแดง ถูกตั้งข้อหาว่าซิงทรัพย์โดยมี ระหว่างโถงจำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๑๐ ปีหลักปฏิบัติการขอปล่อยตัวชั่วคราวคดีอาญาในปัจจุบันและในบัญชี เกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยกำหนดค่าวัสดุหัก减 ซิงทรัพย์ให้ ศาลเรียกหลักประกันจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท หากนายแดงมีเงินจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท หรือมีหลักประกัน ตราชารได้จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อนำเงินหรือหลักประกันมาวางต่อศาลครบถ้วน จะได้รับการประกันตัว และมีเสรีภาพระหว่างพิจารณาคดีทันทีตรงกันข้ามหากนายแดง ไม่มีเงินหรือหลักประกันตามจำนวนดังกล่าว จะต้องถูกขังไว้ที่เรือนจำ ทั้ง ๆ ที่นายแดง อาจไม่มีพฤติกรรมหลบหนี หรือ ก่อเหตุร้าย

และทั้งๆ ที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาโดยศาลยังไม่พิพากษาว่านายแดง เป็นผู้กระทำความผิด ” จากตัวอย่างนี้ แสดงให้เห็นว่า คนจนมืออาชญากรรมที่จะถูกคุกขังระหว่างการพิจารณาคดีอาญามากกว่าคนรายชื่อสามารถหาเงินประกันมาวาง และ “ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในที่สุด จึงมักจะได้ยินคำพูดในเชิงประชด กระทบกระเที่ยบเปรียบเปรียบอยู่เสมอว่า “เศรษฐีนอนบ้าน ขอทานนอนคุก ، คนรายไม่ต้องติดคุก มีแต่คนจนเท่านั้นที่ต้องติดคุก หรือ คุกมีไว้ซัง คนจน” ประโยชน์เหล่านี้ถูกกล่าวว่าชาลีแล้วชาลี เมื่อพูดถึงกระบวนการยุติธรรมของไทย จึงสะท้อนความรู้สึก ถึงความเหลื่อมล้ำ ของสังคมไทยที่ไม่เหลวแล่ำแม้กระทั้งในเรื่องความยุติธรรม ฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลดู เหมือนจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่ จะกำหนดชะตากรรมของผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหา โดยที่ยังไม่ได้มีการพิสูจน์ ว่ากระทำความผิดจริงหรือไม่ด้วยซ้ำ จึงขัดแย้งกับหลักساกรลที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน กระบวนการยุติธรรม ของไทย จึงได้พัฒนาปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้เป็นสากลตามหลักสิทธิมนุษยชน (ประเทศไทยเป็นภาคีสนธิสัญญา) ซึ่งมีกฎหมายระหว่างประเทศ ได้แก่

- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
- อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ
- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง
- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
- อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

กฎหมายไทยที่บัญญัติขึ้นเพื่อรับรองเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ และได้มีการกำหนด สิทธิของ ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ต้องได้รับการคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชนไว้ในกฎหมาย ดังต่อไปนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม

มาตรา ๓๙ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญาเว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้น บัญญัติ เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ที่ใช้อยู่ในเวลาที่ กระทำผิดมิได้

ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด แสดง ว่าบุคคลได้ได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเหมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีสิทธิในการกระบวนการยุติธรรมดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

(๒) สิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณา ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐาน เรื่องการได้รับการ พิจารณาโดยเปิดเผย การได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจสอบอย่างเพียงพอ การเสนอ ข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และ พยานหลักฐานของตน การคัดค้านผู้พิพากษาหรือตุลาการ การได้รับการพิจารณา โดยผู้พิพากษาหรือตุลาการที่นั่ง พิจารณาด้วยตนเอง และการได้รับทราบเหตุผลประกอบคำวินิจฉัย คำพิพากษา หรือคำสั่ง

(๓) บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม

(๔) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสียหรือพยานในคดี มีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่ เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสิทธิได้รับการสอบสวน อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และการไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่องเอง

(๕) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลยและพยานในคดีอาญา มีสิทธิได้รับความคุ้มครอง และความช่วยเหลือที่ จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ส่วนค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ให้เป็นไปตาม ที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาดีอย่างเหมาะสม และย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ

(๗) ในคดีอาญา ผู้ต้องหา หรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาดี ที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม โอกาสในการต่อสู้ดีอย่างเพียงพอ การตรวจสอบหรือได้รับทราบ พยานหลักฐานตามสมควร การได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากนายความ และการได้รับการปล่อยตัว ชั่วคราว

(๘) ในคดีแพ่ง บุคคลมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายอย่างเหมาะสมจากรัฐ

ส่วนที่ ๕ แนวโน้มโดยด้านกฎหมายและการยุติธรรม

มาตรา ๔๑ รัฐต้องดำเนินการตามแนวโน้มโดยด้านกฎหมายและการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างถูกต้องรวดเร็ว เป็นธรรมและทั่วถึง ส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือและให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน และจัดระบบงาน ราชการและงานของรัฐอย่างอื่นในกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ โดยให้ประชาชนและองค์กรวิชาชีพ มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม และการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย

(๒) คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิดทั้งโดยเจ้าหน้าที่ ของรัฐ และโดยบุคคลอื่น และต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้บัญญัติสิทธิผู้ต้องหา ดังนี้

มาตรา ๗/๑ ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้ง ให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก และให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีสิทธิตั้งต่อไปนี้ด้วย

(๑) ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีสิทธิพับและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัวฯ มาตรา ๑๐๖ – ๑๐๙ ทวิ การปล่อยตัวชั่วคราว ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณา ประกันหรือปล่อยชั่วคราว

มาตรา ๑๓๔/๑ และมาตรา ๑๗๓ ผู้ต้องหา มีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในการจัดหา ทนายความ

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ได้บัญญัติสิทธิผู้ต้องหาไว้อย่างชัดเจน ซึ่งหน่วยงาน รัฐจะต้องปฏิบัติหรือดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย จึงเป็นที่มาของ “กองทุนยุติธรรม” เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่คนจนได้มีโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับคนอื่น ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ความช่วยเหลือในรูปตัวเงิน ซึ่งในหลายประเทศมีการให้ความช่วยเหลือ ทางกฎหมายเพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในปัจจุบัน กระทรวง ยุติธรรมของไทย จึงได้จัดให้มีระบบกระทรวง ยุติธรรมว่าด้วยเรื่องกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ และได้มี การแก้ไขปรับปรุงในปีพ.ศ. ๒๕๕๓ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีการสนับสนุนการเงิน หรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ การให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านกฎหมาย ได้แก่ การฟ้องร้อง การดำเนินคดีหรือการบังคับคดี การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน หรือไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยกองทุนยุติธรรม มีขอบข่ายการให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายในการวางแผนเงินประกันการปล่อยตัวชั่วคราวสนับสนุนเงิน หรือค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความในคดีอาญา คดีแพ่ง คดีปกครอง หรือการบังคับคดี

(๒) สนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายในการชำระค่าธรรมเนียมขึ้นศาลและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในคดีแพ่ง และคดีปกครอง

(๓) สนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการพิสูจน์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมเอกสาร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ

เดินเผชิญสีบของศาล ค่าใช้จ่ายในการสอบสวนเขตรังวัดที่ดิน หรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศหรือทางดาวเทียม และการอ่าน แปล ตีความ และวิเคราะห์ภาพถ่ายดังกล่าว

(๔) เงินหรือค่าใช้จ่ายอื่นของผู้ขอรับการสนับสนุน ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นและเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของทุน

(๕) สนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายอื่นเพื่อคุ้มครองช่วยเหลือให้ได้ รับความปลอดภัย จากการก่ออาชญากรรมหรือการป้องกันการลักป้องร้าย เพราะได้เข้าช่วยเหลือการกิจของเจ้าหน้าที่รัฐหรือ ประชาชน

(๖) สนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากการเสียหายที่เกิดจากการกระทำการมิชอบ ทางอาญา การกระทำโดยมิชอบทางปกครอง หรือการกระทำละเมิดในลักษณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน หรือกลุ่มบุคคลตั้งแต่สิบรายขึ้นไปหรือที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

(๗) สนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของข้อ ๕

หลักเกณฑ์การขอรับการสนับสนุน

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้จ่ายเงินกองทุนและการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกองทุน ให้คณะกรรมการฯ คำนึงถึงหลักเกณฑ์หรือคุณสมบัติแล้วแต่กรณี ซึ่งจะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

๑. ความสามารถในการให้ความช่วยเหลือของกองทุน

๒. พฤติกรรมและข้อเท็จจริงของผู้ขอรับการสนับสนุนต้องเป็นเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือปกป้องรักษาประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน

๓. ลักษณะของการกระทำผิดหรือการกระทำละเมิดที่มีผลกระทบต่อประชาชนให้ได้รับ ความเสียหาย หรือเกิดภัยพิบัติต่อส่วนรวมหรือความมั่นคงของประเทศไทย

๔. ลักษณะของการกระทำผิดหรือการกระทำละเมิดที่กระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชน หรือกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

ผู้ที่จะขอรับการสนับสนุน จากกองทุนยุติธรรม ได้แก่ บุคคลที่ได้รับความเดือดร้อน หรือไม่ได้ รับความเป็นธรรม หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ รวมถึง ผู้ที่กระทำการใด ๆ เพื่อปกป้อง คุ้มครอง หรือรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม

การพิจารณาอนุมัติเงินกองทุน นอกจากการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในของระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสนับสนุนเงินกองทุน ยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว ใน การพิจารณาคำขอรับการสนับสนุนหรือค่าใช้จ่ายกองทุนยุติธรรมเพื่อใช้เป็น หลักประกันในการปล่อยชั่วคราวนั้น ยังต้องคำนึงถึง “ข้อเท็จจริง” หรือ “ข้อมูล” ของผู้ขอรับการสนับสนุน จากกองทุนดังนี้

๑. เป็นผู้มีความประพฤติดี ได้รับการรับรองจากบุษชนและไม่มีประวัติการกระทำการมิชอบ

๒. ไม่มีพฤติกรรมลบหน้า มีทื่อยุ่งเป็นหลักแหล่งเข้ามายุ่งกับตัวและมารายงานตัวตามกำหนดนัด ของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการหรือศาล

๓. ไม่มีการคัดค้านการประกันตัวของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ

๔. ประเภทคดี อัตราโทษและพฤติกรรมในการกระทำการมิชอบ

๕. ผลคำพิพากษาศาลชั้นต้นและชั้นอุทธรณ์

แต่ทั้งนี้ ในกระบวนการพิจารณาการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือการให้ประกันตัวผู้ต้องหาเป็น ดุลย พินิจผู้มีอำนาจโดยส่วนใหญ่จะอยู่ในชั้นศาล ซึ่งไม่อาจก้าวถ่างได้

โดยสรุป คือ กรณีเด็กตามที่ประชาชนรู้สึกว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรม และไม่สามารถขอรับความช่วยเหลือเกี่ยวกับการขอปล่อยตัวชั่วคราว จากที่ไหนเด็กสามารถมายืนเรื่องที่ กองทุนยุติธรรมได้แต่...กองทุนยุติธรรมไม่ใช่กองทุนสงเคราะห์ เน้นการพิจารณาช่วยเหลือคนยากจนที่ เดือดร้อนก่อน และพิจารณาให้การสนับสนุนเป็นราย ๆ ไป ไม่ใช่ว่าต้องให้ได้ทั้งหมดที่สำคัญผู้ยื่นขอรับการ สนับสนุนกองทุนต้องมีแนวโน้มชนระดี หรือเป็นผู้บริสุทธิ์จริงๆ และเป็นการให้ความช่วยเหลือที่ไม่ซ้ำซ้อนกับ กรณีที่มีการช่วยเหลือตามกฎหมายอื่นอยู่แล้ว กองทุนยุติธรรมเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะความช่วยเหลือในรูปของตัวเงิน ซึ่งเป็นสิ่ง สำคัญประการหนึ่งในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมสำหรับประชาชน ที่ยากจน เมื่อถูก ดำเนินคดีไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ยากกว่าคนที่มีฐานะ ร่ำรวย เพราะว่าการดำเนินคดีเหล่านี้ ต้องมีค่าใช้จ่าย กองทุนยุติธรรมจึงเป็นช่องทางหนึ่ง ในการให้ ความช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิในการดำเนินคดีของคน ยากจนที่ไม่มีเงินค่าใช้จ่ายในการสู้คดี ใน กระบวนการยุติธรรม ได้รับความยุติธรรมโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับการอนุมัติ จาก กองทุนยุติธรรม จะจ่ายให้กับศาลหรือทนายความโดยตรงตามที่ระบุบกำหนด ไม่มี การจ่ายเงินให้กับ ผู้ ร้องขอโดยตรง เพื่อป้องกันมิให้ผู้ขอรับความช่วยเหลือนำเงินไปใช้เพื่อการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการ ยุติธรรม

ปัญหาและอุปสรรคของกองทุนยุติธรรม

๑. ปัญหาด้านงบประมาณ แม้ว่ากองทุนยุติธรรม จะมีประโยชน์อย่างมากในการช่วยเหลือทั้งผู้ที่ เป็น เหี้ยม และผู้เดือดร้อนจากการดำเนินคดีอย่างไม่เป็นธรรม แต่ปัญหาสำคัญของการดำเนินงานของกองทุน นี้คือ งบประมาณที่จำกัดอาจไม่เพียงพอต่อความเดือดร้อนที่ประชาชนแจ้งความจำนาของรับการสนับสนุน หรือขอรับความ ช่วยเหลือ ปัจจุบันกองทุนยุติธรรมมีรายได้ทางเดียวจากเงินอุดหนุนของรัฐ งบประมาณ ของกองทุนยุติธรรมที่ได้รับ จัดสรรจากรัฐในแต่ละปีมีประมาณ ๓๐ ล้านบาท ซึ่งในแต่ละปีมีความไม่แน่นอน ขึ้นกับว่ากระทรวงยุติธรรมและ รัฐบาลจะเห็นความสำคัญ ว่าจะจัดสรรงบประมาณให้เท่าไหร่ และกองทุน มีสถานะรับรองเป็นเพียงระเบียบกระทรวง ไม่มีกฎหมายรองรับ จึงไม่มีงบประมาณประจำ ทำให้ การดำเนินการมีข้อจำกัด สามารถช่วยเหลือผู้ยากไร้ได้เพียงคน จำนวนน้อยเท่านั้น

๒. ระยะเวลาพิจารณาเพื่อการอนุมัติให้การช่วยเหลือนั้นใช้ระยะเวลา แม้ว่าจะสามารถ ยื่นคำ ร้องได้ที่สำนักงานยุติธรรมของจังหวัด แต่การพิจารณาอนุมัติความช่วยเหลือนั้น เป็นหน้าที่ ของคณะกรรมการกลาง ที่ต้องอยู่ที่กรุงเทพมหานคร หรือภาคซึ่งในส่วนของเรานั้นจะต้องเสนอไปที่ขอนแก่น แต่ปัจจุบันนี้น่าจะเร็วกว่าเดิม เนื่องจากการพิจารณาจะถูกส่งไปถึงแค่จังหวัดอุตรธานีเท่านั้นในส่วนของจังหวัดหนองคายเรา นอกจากนี้เกณฑ์การ พิจารณาให้ความช่วยเหลือนั้น ค่อนข้างกว้าง แต่ยังถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งที่ผู้มีฐานะยากจนได้มีโอกาสต่อสู้คดีเพื่อ ความยุติธรรม โดยเสมอภาค และเป็นการให้ความช่วยเหลือในรูปตัว “เงิน” ของกองทุนยุติธรรมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายใน การ ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม โดยมีกองทุนยุติธรรมซึ่งเป็นกลไกอย่างเป็นทางการ เป็นอีกหนึ่ง กระบวนการสำคัญที่ทำให้ขั้นตอนทางกฎหมายต่าง ๆ ขับเคลื่อนไปได้ และสร้างโอกาสให้ประชาชนที่ยากจน ได้เข้าถึง “ความยุติธรรม” โดยเสมอภาค เป็นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในกระบวนการยุติธรรม เพื่อรองรับช่วยเหลือคน ยากจนอย่างเป็นระบบ แต่กลไกที่มีอยู่นี้จะสามารถให้ความช่วยเหลือและลดความ เหลื่อมล้ำในกระบวนการยุติธรรมได้ จริงหรือไม่ การช่วยเหลือได้ครอบคลุมกับความต้องทั้งหมด ก็ขึ้นอยู่กับ ปัจจัยและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐ

หัวข้อการบรรยาย เรื่อง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และ
หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานภาครัฐ(การบริหารงานเทศบาลกับผลประโยชน์ทับซ้อน)

บรรยายโดย วิทยากรจากสำนักงานบังคับคดี จังหวัดหนองคาย
นายชวลิต เนตินรเศรษฐ์ ปลัดเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ : สิทธิการรับรู้ของประชาชน

ตามที่รัฐบาลประกาศใช้ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อที่ ประชาชน สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง รวมทั้งการมีส่วนร่วม ในกระบวนการบริหารและตรวจสอบการใช้อำนาจ อันเป็นการส่งเสริมให้มีรัฐบาลที่บริหารบ้านเมืองอย่างมี ประสิทธิภาพ โปร่งใส ไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนมากยิ่งขึ้น

๒. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องเปิดเผย หรืออาจไม่ เปิดเผยเพื่อให้ชัดเจนต่อการปฏิบัติ โดยจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้ว จะเกิดความเสียหายต่อ ประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน

๓. เพื่ocom คุ้มครองการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลในส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานรัฐ
เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย ได้ดำเนินการตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยได้ จัดตั้งศูนย์
ข้อมูลข่าวสารเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย โดยได้จัดให้มีข้อมูลข่าวสารตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ ตาม มาตรฐานต่างๆตามที่
กฎหมายกำหนด ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ เช่น

- ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ
- คู่มือ หรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของ เอกชน
- มาตรฐานตุรุษมนตรี
- ข้อมูลข่าวสารที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารกำหนด ยกเว้น ข้อมูลข่าวสารที่เข้าข้อยกเว้นไม่ ต้อง^{เปิดเผย เช่น ข้อมูลข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือ ความมั่นคงของ ประเทศไทยในทางเศรษฐกิจหรือการคลัง เป็นต้น}

ประชาชนทั่วไปขอใช้บริการเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารฯ ได้ด้วยตนเอง ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย ผู้สนใจสามารถศึกษารายละเอียดได้ที่เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการ www.oic.go.th หรือ เว็บไซต์เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย www.phophaink.go.th

ลิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่รองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในความ ครอบครองของหน่วยงานของรัฐและกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ต้องปฏิบัติตามโดยยึด หลัก “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

๒. สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ได้กำหนดสิทธิสำคัญ ๆ แก่ประชาชน ดังนี้

๒.๑ สิทธิได้รู้(ตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ) หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างน้อยลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่ โครงสร้างและการจัดองค์กร, อำนาจหน้าที่, สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับ ข้อมูลหรือคำแนะนำ และข้อบังคับ กฎ ระเบียบ รัฐมนตรี คำสั่งต่าง ๆ

๒.๒ สิทธิตรวจสอบ(ตามมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ) หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มี ข้อมูลข่าวสารของ ราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้

- ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลต่อเอกชนโดยตรง
- นโยบายและการตีความ
- แผนงาน โครงการ งบประมาณ
- คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับธุรการ ปฏิบัติงาน
- สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะผูกขาดตัดตอน หรือสัญญาร่วมทุน
- ระเบียบ กฎ ระเบียบ รัฐมนตรี คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย และคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยมติคณะกรรมการ
- ข้อมูลข่าวสารตามที่คณะกรรมการกำหนด

๒.๓ สิทธิขอคุ้มครอง(ตามมาตรา ๑๑ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ) หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบ ต้องจัดหาข้อมูล ข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร ซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้ว และพร้อมจะให้ได้ มิใช่การต้องจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวมขึ้นใหม่ ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีมติในการ กำหนดมาตรการและแนวทางในการปฏิบัติกรณีที่มีคำขอข้อมูลข่าวสารจากประชาชน ดังนี้

- กรณีที่เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐพร้อมที่จะจัดหาให้จะต้องทำให้แล้วเสร็จภายในวันที่ รับคำขอ

- กรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมีเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๕ วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายใน ๑๕ วัน หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จด้วย

๒.๔ สิทธิได้รับสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง (ตามมาตรา ๙ และ ๑๑ แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ) บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลสำเนาที่มีการรับรองถูกต้อง ของข้อมูลข่าวสาร ได้ โดยที่หน่วยงานของรัฐจะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมได้ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย

๒.๕ สิทธิคัดค้านการเปิดเผย (ตามมาตรา ๑๗ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ) กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการได้จากราชบัตรถึงประโยชน์ใด้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอ นาคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยผู้รับแจ้งมีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ โดยให้ทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณา คำคัดค้าน และแจ้งผลการพิจารณาโดยไม่ชักช้า

๒.๖ สิทธิร้องเรียน (ตามมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ) บุคคลใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือไม่ได้รับความสะดวก ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการได้ เว้นแต่ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ทั้งนี้ คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นก็ให้ขยายเวลาได้ แต่ต้องไม่เกิน ๖๐ วัน

๒.๗ สิทธิอุทธรณ์(ตามมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยข้อมูล ข่าวสารหรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสีย บุคคลนั้นสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น ซึ่งคณะกรรมการจะพิจารณาส่งเรื่องให้ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเป็นผู้พิจารณาในวินิจฉัยต่อไป

๒.๘ สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน (ตามมาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ) บุคคลมีสิทธิ ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเกี่ยวกับตนเองจากหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นๆ ได้ถ้าพบว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังกล่าวไม่ถูกต้อง ตามที่เป็นจริงก็มีสิทธิยื่นคำขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลนั้นได้

๓. ข้อแนะนำสำหรับผู้มาติดต่อด้วยตนเอง

๓.๑ กรอกแบบการขอใช้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ ยื่นต่อเจ้าหน้าที่

๓.๒ ในกรณีการขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการมีค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่าย ให้ชำระค่าบริการดังกล่าว กับเจ้าหน้าที่ ซึ่งผู้มาติดต่อจะได้รับใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง ไม่ว่าข้อมูลหรือ ข้อมูลเปิดเผยไม่ได้ เจ้าหน้าที่ซึ่งแจ้งและให้คำแนะนำ จบขั้นตอน ข้อมูลเปิดเผยได้ ขอสำเนา ผู้มาติดต่อชำระ ค่าธรรมเนียม/ค่าใช้จ่าย รับสำเนาข้อมูล ข่าวสาร และใบเสร็จรับเงิน ขอตรวจดู จบขั้นตอน ผู้มาติดต่อแจ้งความจำนวน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ข้อมูลข่าวสาร จบขั้นตอน

๓.๓ ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลข่าวสารหรือข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยไม่ได้ เจ้าหน้าที่จะให้คำแนะนำแก่ท่าน

๔. การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย

เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา ๙ ณ ที่ทำการเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย

๕. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการและแสดงความคิดเห็น

๕.๑ เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของ ราชการให้ประชาชนทราบและสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ www.phophaink.go.th

๕.๒ ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารได้ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ณ เทศบาล ตำบลโพธิ์ชัย และเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย

หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานภาครัฐ

ปัจจุบันประเทศไทยยังคงให้ความสำคัญกับการปฏิรูปประเทศให้ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งจากหน่วยภาครัฐและเอกชน โดยคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ

กลไกของการทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันยังเห็นกันอยู่บ่อย จะว่าไปแล้วก็เป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติโดยก้าวได้อย่างเช่นกรณี การทุจริตสอบนายสิบตำรวจ ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ๗ ซึ่งตกเป็นข่าวรือโกร姆

สำหรับคำว่า "ธรรมาภิบาล" ทุกคนคงได้ยินกันมาพอสมควรแล้ว ซึ่งคำว่าธรรมาภิบาล คือ วิธีการที่ดีในการใช้อำนาจเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กร ระหว่างฝ่ายตัวการ และฝ่ายตัวแทน ตลอดจนการวางแผนระบบกระบวนการบริหารงาน เพื่อควบคุมป้องกันการรั่วไหล พฤติกรรมไม่ถูกต้องเหมาะสม การเอาเปรียบ หรือการแสวงหาประโยชน์ส่วนตน รวมถึงการวางแผนหลักเกณฑ์และมาตรการในการทำงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายและความคุ้มค่าที่กำหนดไว้

สาเหตุที่ต้องมีการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติราชการภาครัฐ มาจากหลายสาเหตุ เช่น ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย การทุจริต การไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน การทำงานแบบต่างคนต่างทำยึดกฎเบี้ยบเป็นหลัก ขาดความยืดหยุ่น ประชาชนขาดศรัทธาต่อตัวข้าราชการและห่วงใยงานภาครัฐ

โดยการนำหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก รวมไปถึงการให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

หลักธรรมาภิบาลจะต้องมีองค์ประกอบทั้ง ๕ คือ การมีประสิทธิผล การมีประสิทธิภาพ มีการตอบสนอง มีการความรับผิดชอบ มีความโปร่งใส มีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ มีหลักนิติธรรม มีความเสมอภาค และมุ่งเน้น ฉันทามติ

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน จะเป็นพื้นฐานสร้างความเป็นธรรมในสังคม ทำให้เกิดการพัฒนา แก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กร ช่วยให้สังคมมีความเข้มแข็งในทุกด้าน ลดปัญหาการทุจริต ช่วยให้ระบบบริหารของรัฐมีความน่าเชื่อถือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่สำคัญเป็นมาตรฐานสากลที่บ่งชี้ถึงระดับการพัฒนาประเทศไทยได้รับการยอมรับจากสังคม ทั้งภายในและระหว่างประเทศ

นอกจากจะมีธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐแล้ว สำหรับหน่วยงานเอกชน ได้การมีนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เพื่อกำกับการดูแลในภาคธุรกิจเอกชนด้วย ซึ่งธรรมาภิบาลเป็นองค์ประกอบสำคัญของทุกองค์กร ไม่ว่าภาครัฐหรือเอกชน เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อกันในทุกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรอิสระ การปฏิบัติต่อกันระหว่างประเทศ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ ความโปร่งใส อธิบายได้ และ ความรับผิดชอบ

องค์กรระหว่างประเทศต่างๆ ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลมา ตัวอย่างเช่น ในทศวรรษของธนาคารโลก ธรรมาภิบาลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของนโยบายเศรษฐกิจที่ดี เนื่องจากการบริหารจัดการภาครัฐที่คำนึงถึงประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ รวมไปถึงยังมีกรอบกฎหมายและนโยบายที่มีความแนนอนและชัดเจน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับประสิทธิภาพของระบบตลาดและการพัฒนาเศรษฐกิจ ความสนใจของธนาคารโลกในเรื่องธรรมาภิบาลเป็นประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งของความพยายามส่งเสริม การพัฒนาที่ยั่งยืนและเท่าเทียมกัน

ทั้งนี้ จากการศึกษาของนักวิชาการจากธนาคารโลก ชี้ให้เห็นว่าระดับธรรมาภิบาลสูง มีสัมพันธ์กับระดับรายได้ที่สูง ซึ่งธรรมาภิบาลไม่เพียงแต่มีความสำคัญต่อเจ้าของธุรกิจที่บริหารงานเองโดยตรงดังกรณีข้างต้น แต่ยังสำคัญต่อนักลงทุน หากบริษัทไม่มีธรรมาภิบาล การเพิ่มทุนจากต่างประเทศอาจต้องประสบอุปสรรค เพราะชาวต่างชาติลังเลที่จะเข้ามาเมื่อหันส่วนในบริษัทโดยไม่มีอำนาจในการบริหาร

อย่างไรก็ตาม การที่ภาครัฐหรือภาคเอกชนจะมีธรรมาภิบาลได้นั้น นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว ต้องเอื้อประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม โดยไม่เป็นเบี้ยดเบียนฝ่ายใด ภาครัฐหรือภาคเอกชนที่มีธรรมาภิบาล ย่อมไม่เอาเปรียบหุ้นส่วน ไม่ชุดริดแรงงานลูกจ้าง ไม่น้อโง่ลูกค้า ไม่เอาเปรียบคู่ค้า ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือทำร้ายชุมชนโดยรอบที่ตั้งของภาครัฐหรือภาคเอกชนอีกด้วย

แนวทางการสร้างธรรมาภิบาลขององค์กรฯ ประกอบส่วนหนึ่งกิจกรรม

การปกคล้องท้องถิ่นในประเทศไทยมีวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการจัดระเบียบ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันมีค่าย ๑๒ ระยะ ๑ ดีล

(๑) ระบบทั่วไปที่ใช้แก่ท้องถิ่นทั่วไป ในปัจจุบันมีอยู่ ๓ รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และ องค์กรปกครองส่วนจังหวัด

(๒) ระบบพิเศษ ที่ใช้เฉพาะห้องคุ้งวางแห้ง ประกอบด้วยวัสดุไม้แบบบานช่อง

ซึ่งเจตนามณ์ของการปกครองท้องถิ่นอยู่บนพื้นฐานแนวความคิดเพื่อพัฒนาระบบการปกครอง แบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะความต้องการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบชุมชนตนเองและเท่ากัน เป็นการเพิ่มความสามารถและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการบริการสาธารณะให้ทั่วถึงและตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามความจำเป็นในแต่ละท้องถิ่น

หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารงานให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิ บาล เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และ สถาบันพระปกเกล้า ได้มี มาตรการ กลไกเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการให้รางวัลแก่ ท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารงาน ตามหลักความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น กรมส่งเสริมการ ปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็น หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๕๖ ที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๔๒ ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น

๑) การจัดหลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) การจัดทำโครงการประเมินผลและมอบรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหาร จัดการที่ดีเป็นประจำทุกปี

๓) การนำระบบอิเลคทรอนิกส์ (E-Auction) การโอนเงินเข้าบัญชีผู้รับเง้าวโดยตรง (E-Banking)

๔) การวางแผนระยะยาวเพื่อปลูกจิตสำนึกรักการเงินสู่เด็ก (E-Banking)

๕) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation) ในการบริหารงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยนำความต้องการจากเวทีประชาคมมาบรรจุไว้ใน แผน การให้ประชาชน เข้าร่วมรับฟังการพิจารณางบประมาณของสภาท้องถิ่น การตั้งตัวแทนประชาคม เป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง การคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการหอกรายจ่ายข่าว การประเมิน ความพึงพอใจของราษฎร์ต่อการ

ปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรม ในท้องถิ่นเพื่อรับข้อร้องเรียนจากประชาชน และการมอบหมายให้ท้องถิ่นจังหวัดเป็นผู้นิเทศงานในเรื่องการ บริหารงานด้วยความมีประสิทธิภาพและโปร่งใสอย่างน้อย ปีละ ๒ ครั้ง เป็นต้น

การสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล ให้เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ก็คือบริหารกิจการสาธารณสุขที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนผู้รับบริการ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะยังคงให้มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเป็นหลักปฏิบัติ ซึ่งส่งผลต่อการสร้าง ภาพลักษณ์อันดีงามขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเอง จนทำให้ประชาชนมีความยอมรับนับถือ และ สามารถเชื่อมั่นได้ว่าผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่ บริหารท้องถิ่น มีความตั้งใจเข้ามาบริหารงานเพื่อ ประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ใช่เข้ามาเพื่อตักแตง ผลประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้อง การสร้างธรรมาภิบาล คือ การสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการ บริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล เช่น หลักความโปร่งใสและหลักการมีส่วนร่วม เป็นต้น นอกจากนั้นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือระบบการควบคุมภายในที่ดี มีการวางแผนไว้อย่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพและเป็น หน้าที่ ของผู้บริหารที่จะต้องพิจารณาดำเนินการเสริมสร้างระบบที่ดี สร้างสภาพแวดล้อมภายในที่ดี และ พัฒนาบุคลากรให้มี คุณธรรม จริยธรรมอย่างแท้จริง เสริมสร้างและพัฒนาทักษะอย่างเพียงพอในการ ปฏิบัติงานให้แก่พนักงาน เช่น การ สนับสนุนในการฝึกอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในงาน ที่จะต้องปฏิบัติอย่างถูกต้อง การกำหนด วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นควรใช้แบบแผนพื้นฐาน คือ เน้นทั้งการบริหารที่มี ความโปร่งใส การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและ คุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้รับบริการมากที่สุด แนว ทางการสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ต้องให้รับความร่วมมือจากทุก ภาคส่วน ทั้งภาครัฐ

ภาคประชาชน และองค์กรท้องถิ่น เช่น การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชน ทราบอย่างshedow และ ทั่วถึง การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ อปท. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบการทำงานของ อปท. การ จัดทำบริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

๑.๖ งบประมาณโครงการ

เทศบาลตั้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตั้งไว้ ๑๐,๐๐๐ บาท	เบิกจ่ายจริงตามโครงการ เป็นเงิน ๙,๕๐๐ บาท
ค่าใช้สอย	ค่าใช้สอย
- ค่าป้ายโครงการ ๕๐๐ บาท	- ค่าป้ายโครงการ ๕๐๐ บาท
- อาหาร, อาหารว่างและเครื่องดื่ม ๗,๕๐๐ บาท	- อาหาร, อาหารว่างและเครื่องดื่ม ๗,๐๐๐ บาท
ค่าวัสดุ	ค่าวัสดุ
- ค่าวัสดุเครื่องเขียน และอุปกรณ์ ๒,๐๐๐ บาท	- ค่าวัสดุเครื่องเขียน และอุปกรณ์ ๒,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐,๐๐๐ บาท	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙,๕๐๐ บาท

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานเทศบาล ลูกจ้าง เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่จำเป็น ในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำให้แก่ประชาชนทั่วไปสำหรับความรู้ทางกฎหมายในเบื้องต้นได้
๒. สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้ราษฎรในพื้นที่เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย ได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมาย สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ ต่อไปได้
๓. สามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างส่วนราชการในพื้นที่และส่วนราชการนอกพื้นที่ กับภาคประชาชน ในพื้นที่ เกี่ยวกับงานด้านกฎหมาย ให้มีมากขึ้น

ส่วนที่ ๒

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย ที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล สถาชิกสภาพาเทศบาล และประชาชนทั่วไป
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๒

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย ที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล สภาชิกสภากเทศบาล และประชาชนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๒.๑ วิธีการประเมินความพึงพอใจ

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมโครงการฯ ครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมด ได้แก่ คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล สภาชิกสภากเทศบาล และประชาชนทั่วไป จำนวน ๙๑ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลโครงการ โดยผู้เข้าร่วมอบรมโครงการฯ ประเมินตนเองในช่วงท้ายของการอบรมโครงการฯ มีทั้งหมด ๓ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

ตอนที่ ๓ การดำเนินโครงการ

๓. การรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยการแจกแบบสอบถามโครงการฯ ให้กับผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนและเก็บรวบรวมแบบสอบถามโครงการในช่วงท้ายของการจัดอบรมโครงการ

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าสถิติพื้นฐาน

๕. เกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็น

มากที่สุด	ให้คะแนน	๕ คะแนน
มาก	ให้คะแนน	๔ คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	๓ คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	๒ คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	๑ คะแนน

ความหมายตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๐ – ๕.๐๐	หมายถึง มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๐ – ๔.๕๙	หมายถึง มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๐ – ๓.๔๙	หมายถึง มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๐ – ๒.๔๙	หมายถึง มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๑.๔๙	หมายถึง มากที่สุด

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจตามตารางนี้

๓. การบรรยาย และถ่ายทอดความรู้ของผู้บรรยายมีความชัดเจน อุปกรณ์ระดับความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๕ และระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓๖ ระดับความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๙ และระดับความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๐ จากการประเมินในหัวข้อนี้อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมาก

๒. ในการบรรยายให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมอบรม อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๓๕ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๖ ระดับความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๙ และระดับความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๐ จากการประเมินในหัวข้อนี้อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมาก

๓. การเขื่อมโยงเนื้อหาในการอบรม อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒๖ และระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๗ ระดับความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๙ ระดับความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๐ และระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๐ จากการประเมินในหัวข้อนี้อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมาก

๔. เนื้อหาในการอบรม อยู่ในระดับความพึงพอใจ มาก คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘๓ ระดับความพึงพอใจ มาก ที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๖ ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๙ และระดับความพึงพอใจ น้อย คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๐ จากการประเมินในหัวข้อนี้อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ มาก

๕. การใช้เวลาตามที่กำหนดเหมาะสม อยู่ในระดับความพึงพอใจ มาก คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙๑ ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๗ ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๔ และระดับความพึงพอใจ น้อย คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๐ จากการประเมินในหัวข้อนี้อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ มาก

๖. ในการอบรมมีข้อซักถาม อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖๕ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙๗ ระดับความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๘ ระดับความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๐ และระับความพึงพอใจน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๐ จากการประเมินให้ว่าข้อน้อยในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมาก

๗. สถานที่จัดการอบรมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๓๓ ระดับความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐๙ ระดับความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๐ และระดับความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๐ จากการประเมินในหัวข้อนี้อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด

๙. ระยะเวลาในการให้ความรู้มีความเหมาะสม อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๐๔ ระดับความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๗ ระดับความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๙๙ จากการประเมินให้ข้ออนุญาตในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

๙. ความพร้อมของอุปกรณ์สื่อทัศนูปกรณ์มีความเหมาะสม อยู่ในระดับความพึงพอใจ มาก คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๔๙ ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๗ และระดับความพึงพอใจ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๙ จากการประเมินให้วัดอันดับความพึงพอใจ มาก

๑๐. อาหาร อาหารว่างในการอบรมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๖๔ ระดับความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑๙ ระดับความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๙ จากการประเมินให้ข้อเนื้อญี่เกณฑ์ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ภาพการดำเนินโครงการอบรมเกี่ยวกับระบบ กฏหมาย ที่ใช้ในการบริหารงานแก่คณะผู้บริหารพนักงานเทศบาล
สมาชิกสภาเทศบาล และประชาชนทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมร่มโพธิ์ชัย เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย

